P

Cena numeru 15 groszy

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. ILUSTROWANA Dzisiejszy numer zawiera 12 stron

REPUBLIKA

ROK XVI | ŁÓDŹ, WTOREK, DNIA 24 MAJA 1938 ROKU. | CENA NUMERU 15 GROSZY | № 141

HENLEIN U PREMIERA HODŻY

Niemcy sudeccy rozpoczęli rozmowy z rządem czeskim.—Gen. Gamelin jedzie do Pragi

Stanowisko Polski wobec konfliktu czesko-niemieckiego

PRAGA, 23 maja.

(PAT) Biuro prasowe stronnictwa sudecko-niemieckiego komunikuje:

KONRAD HENLEIN ZŁOŻYŁ DZIŚ PREMIEROWI HODŻY NA JEGO ZAPROSZENIE WIZYTĘ

w pałacu Kolowrata. Wizyta ta rozpoczęła rozmowy informacyjne, które mają służyć do wyjaśnienia i uspokojenia sytuacji politycznej.

PARYŻ, 23 maja.

W kołach politycznych utrzymują, że naczelny wódz armii francuskiej, a w tej chwili i armii angielskiej,

GEN. GAMELIN MA W NAJBLIŻSZYCH DNIACH WYJECHAĆ Z WIZYTĄ DO PRAGI.

Faktowi temu przydają wielkie znaczenie.

Z Gamelinem ma wyjechać także grupa oficerów armii francuskiej.

PARYŻ, 23 maja.

(PAT) „Petit Parisien" informuje, że oddziały niemieckie, skoncentrowane na granicy czeskiej zaczęły się w niedzielę wieczorem rozchodzić. Gdyby wiadomość ta faktycznie się potwierdziła — oświadcza dziennik — to z kolei można by oczekiwać, że rząd czeski przystąpi do demobilizacji dwóch roczników, jakie ostatnio powołał pod broń. Ewentualność ta miała być nawet rozważana w czasie ostatniej rozmowy posła angielskiego w Pradze z min. Kroftą.

BERLIN, 23 maja.

(PAT) Pisma donoszą z Pragi, że całe

SUDETY ZMIENIONE ZOSTAŁY W OBÓZ WOJSKOWY.

Rząd praski powołuje młodzież sudecką do szeregów i przenosi ją do Słowacji. W związku ze wzmożonym ruchem wojskowym, wszystkie pociągi Czechosłowacji opóźniają się. Pociąg pośpieszny Praga — Paryż zatrzymany został przez 4 godziny w górach między Pilznem a Marienbadem.

PRAGA, 23 maja.

(PAT) Urząd prasowy sudecko-niemieckiego stronnictwa komunikuje, że klub parlamentarny stronnictwa zbadał z punktu widzenia prawnego podane z czeskiej strony motywy

POWOŁANIA POD BROŃ REZERWISTÓW.

Jak wiadomo, krok ten tłumaczony był koniecznością wyćwiczenia rezerwistów w używaniu nowowprowadzonych rodzajów broni. Ogólny termin „nowowprowadzone rodzaje broni" wykracza, zdaniem krytyków, poza ramy formalne ustawy.

Klub parlamentarny stronnictwa doszedł do wniosku, że ćwiczenia tego rodzaju, jakie się obecnie odbywają, wymagają uchwały całego rządu. Ponieważ jednak zostało wydane jedynie zarządzenie ministra obrony narodowej, obecne ćwiczenia, które wymagają powiększenia efektywów, są niezgodne z prawem.

BUKARESZT, 23 maja.

(PAT) W rumuńskich kołach politycznych sytuacja Czechosłowacji oceniana jest, jako krytyczna, mimo

OBJAWÓW PEWNEGO ODPRĘŻENIA

które zanotowano w ostatnich dwóch dniach.

Dziennik „Curentul", omawiając tarcia na tle narodowościowym w Czechosłowacji, zaznacza, że najlepszym wyjściem byłaby przebudowa ustroju wewnętrznego państwa na wzór kantonów szwajcarskich.

Min. Beck nie konferował z amb. Moltkem

Ambasada polska w Londynie dementuje wiadomości prasy angielskiej

LONDYN, 23 maja.

(PAT) „Evening Standart" zamieścił artykuł, w którym stwierdza, że w ostatnich dniach minister spraw zagran., Beck, odbył rozmowę z ambasadorem Rzeszy, p. von Moltke, na temat spraw czeskich.

W związku z powyższym artykułem ambasada R. P. w Londynie ogłosiła komunikat następującej treści:

Ambasada R. P. w Londynie zmuszona jest zaprzeczyć wiadomościom, które pojawiły się w jednym z dzienników wieczornych o rzekomej rozmowie między min. spraw zagran., Beckiem, a ambasadorem niemieckim, von Moltke, a dotyczącej stanowiska Polski w pewnych wypadkach międzynarodowych. Ambasada R. P. upoważniona jest do stwierdzenia, iż w ciągu ostatnich kilku dni ambasador niemiecki w Warszawie nie odwiedzał min. Becka, a tym samym wiadomości o rzekomej rozmowie pomiędzy nimi wraz z interpretacją tej rozmowy są zupełnie bezpodstawne.

Anglia powstrzymała Niemcy

od zbrojnej interwencji w Czechosłowacji.—Mimo chwilowego odprężenia sytuacja jest nadal poważna

Paryż, 23 maja.

(PAT) Poniedziałkowa prasa paryska na podstawie informacyj z Pragi, Berlina i Londynu stwierdza z ulgą, że niebezpieczeństwo natychmiastowego konfliktu między Niemcami i Czechosłowacją, dzięki energicznemu stanowisku Londynu, zostało usunięte. Jakkolwiek część dzienników, zgodnie z widoczną tendencją francuskich kół rządowych nie alarmowania opinii, mówi nawet o odprężeniu, to jednak, według zgodnej oceny publicystów — sytuacja międzynarodowa pozostaje w dalszym ciągu niewyjaśniona.

„Echo de Paris" w tytule zapowiada nawet, że

NAJBLIŻSZE DNI WINNY ZADECYDOWAĆ „O WOJNIE I POKOJU".

Za elementy odprężenia prasa paryska zgodnie uważa: 1) spokój, w jakim odbyły się wybory w Czechach; 2) energiczne stanowisko W. Brytanii, która, według zgodnej oceny kół paryskich, poszła w swej akcji dyplomatycznej na rzecz

POWSTRZYMANIA TRZECIEJ RZESZY OD JAKIEJKOLWIEK INTERWENCJI ZBROJNEJ

dalej, niż tego oczekiwała opinia publiczna Francji; 3) utrzymanie przez cały czas rozwoju dramatycznych wypadków jak najściślejszej współpracy między Paryżem i Londynem. Prasa francuska nie ukrywa jednak, że i tym razem główny ciężar akcji dyplomatycznej, zmierzającej do powstrzymania Niemiec, wzięła na siebie W. Brytania.

Powrót do względnego uspokojenia — pisze publicysta „Petit Parisien", Bourgues — zawdzięczać należy w wielkiej części wpływowi dyplomacji brytyjskiej, który ujawnił się we wszystkich stolicach Europy. Ostatnie zobowiązania, jakie przyjął na siebie rząd angielski, wypełnione były jak najskrupulatniej, a nawet może bardziej skrupulatnie, niż tego oczekiwano. Rząd francuski ze swej strony okazał wiele zimnej krwi — oświadcza Bourgues. — Jest jeszcze zbyt wcześnie, aby wypowiedzieć się co do ostatecznego rezultatu demarche ambasadora brytyjskiego w Berlinie. W każdym razie już teraz można sądzić — pisze „Petiti Parisien" — że demarche ta przyczyniła się nie mało do POWSTRZYMANIA BEZPOŚREDNIEJ AKCJI RZESZY PRZECIWKO CZECHOSŁOWACJI.

Berlin, 23 maja.

(PAT) Z tonu jedynie pojawiających się w poniedziałek rano pism stołecznych, „Voelkischer Beobachter" i „B. Z. am Mittag", wyczuwa się najwyraźniej chęć

ODPRĘŻENIE ATMOSFERY.

Dzienniki te cały nacisk kładą w pierwszym rzędzie na przygniatające zwycięstwo Niemców sudeckich.

Artykuł redakcyjny „Voelkischer Beobachter" wskazuje, że dzisiaj Henlein jest jedynym uprawnionym wyrazicielem opinii Niemców sudeckich. Obecna jedność i zwartość Niemców sudeckich stanowi realność polityczną, z którą liczyć się musi zarówno Praga, jak i cały świat. Nakazem chwili winno być obecnie dla Pragi przeprowadzenie zapowiedzianego w tych dniach przez premiera Hodżę „integralnego rozwiązania" — przyznanie

JAK NAJDALEJ IDĄCEJ AUTONOMII.

Oświadczenie Chamberlaina w Izbie Gmin

w sprawie Czechosłowacji

LONDYN, 23 maja.

(PAT) Premier Chamberlain złożył dziś po południu w Izbie Gmin oświadczenie w sprawie Czechosłowacji, zawierające najpierw chronologię faktów, począwszy od 19 maja do dnia dzisiejszego, przy czym zapowiedział, że dziś wieczorem odbędzie się rozmowa Henleina z premierem Hodżą. Chamberlain stwierdził następnie, że rząd brytyjski dąży do pokojowego załatwienia konfliktu i w tym dążeniu spotkał się ze zrozumieniem obu stron.

Gdy premier skończył swe oświadczenie, przewódca opozycji poseł Attlee oświadczył, że byłoby rzeczą niewłaściwą wymagać od premiera w obliczu istniejącego naprężenia wyraźnych deklaracyj, ale wyraził nadzieję, że wysiłki rządu brytyjskiego zostaną zakończone pomyślnym rezultatem.

LONDYN, 23 maja.

(PAT) Premier Chamberlain przyjął w poniedziałek w południe w obecności lorda Halifaxa szefów opozycji Izby Gmin i Izby Lordów, a mianowicie posła Attlee z Izby Gmin oraz lorda Snella, jako przewódcę Labour Party w obu izbach, oraz posła Sinclaire'a i Lorda Creve, jako przewódców liberałów obu izb. Premier poinformował przewódców opozycji parlamentarnej o rozwoju sytuacji w związku z zatargiem czesko-niemieckim i MOŻLIWOŚCI NIEBEZPIECZNYCH POWIKŁAŃ.

ZWYCIĘSTWO WYBORCZE PARTII BENESZA

Czesi uzyskali większość w kilku miastach sudeckich. — Porażka opozycji prawicowej

PRAGA, 23 maja.

We wczorajszych wyborach gminnych w Pradze, narodowi socjaliści Benesza zdobyli 142.000 głosów, komuniści 89.000 głosów, czescy socjalni demokraci 77.000 głosów, unia narodowa 64.000 głosów, partia ludowa 38.000 głosów, stronnictwo handlowe 34.000 gł., liga narodowa 29.000 gł., niemiecka partia agrarna 28.000 gł., lista Henleina 15.000 głosów, niemieccy demokraci 4.000 zł., Żydzi 9.000 głosów. Największe straty poniosła Liga narodowa Stribrnego, która straciła 40 proc. głosów.

Czeska OPOZYCJA PRAWICOWA PONIOSŁA PORAŻKĘ. Wzrost liczby głosów mają poza tym do zanotowania: czescy socjalni demokraci oraz komuniści.

PRAGA, 23 maja.

Wedle ostatnich obliczeń, Czesi odnieśli zwycięstwo nad partią Henleina w kilku miastach w Sudetach, gdzie dotychczas stale większość uzyskiwały listy niemieckie, Czesi uzyskali bezwzględną większość głosów w mieście Dux (Duchcowo), gdzie będą mieli burmistrza czeskiego. Dotychczas w Dux był burmistrz niemiecki.

Rewelacyjne wyniki uzyskali Czesi w mieście Aussig, gdzie na 29.0000 głosów Henlein otrzymał 19.000, a 10.000 przypadło stronnictwom czeskim oraz socjalistom niemieckim.

Henlein liczył na uzyskanie w Aussig 100 proc. głosów.

W mieście Brix (Most) Henlein uzyskał zaledwie 62 proc. głosów zamiast oczekiwanych 100 proc. w mieście Böhmisch Leipa (Ceska Lipa) uzyskała partia Henleina 6000 głosów na ogólną liczbę oddanych 11.000.

PRAGA, 23 maja.

(PAT) Ostateczne wyniki wyborów w Czechosłowacji przedstawiają się jak następuje: stronnictwa koalicyjne utrzymały mniej więcej swój stan posiadania, komuniści ponieśli straty na prowincji, lecz wyrównali poniekąd te straty w Pradze, gdzie zajęli drugie miejsce za narodowymi socjalistami. Praga wykazuje więc orientację zdecydowanie lewicową. Na ogólną liczbę stu mandatów stronnictwa lewicowe zdobyły 57 z czego narodowi socjaliści 26, komuniści 17 i socjal-demokraci 14. Stronnictwa nacjonalistyczne utraciły 8 mandatów. Mniejsze stronnictwa poniosły całkowitą porażkę. Lista Henleina zdobyła w Pradze 3 mandaty.

Czesi wycofali częściowo wojska

z granicy austriackiej. — Incydenty graniczne czesko-niemieckie

Praga, 23 maja.

(PAT) Minister spraw zagranicznych Krofta przyjął posła niemieckiego w Pradze, wobec którego wyraził ubolewanie z powodu incydentu, jaki wydarzył się w sobotę w Mistelbach. Przebieg incydentu tego był następujący: Trzej żołnierze czechosłowaccy. którzy odbywali ćwiczenia przewidziane przez władze wojskowe, znaleźli się na terytorium niemieckim w pobliżu mostu drewnianego w Bernartstel na rzece Thaya. Zauważeni przez patrol niemiecki żołnierze zbiegli. Czechosłowackie władze wojskowe o fakcie tym zawiadomiły rząd w Pradze i wyraziły swa dezaprobatę. Min. Krofta poprosił do siebie posła niemieckiego i złożył mu w imieniu rządu ubolewanie.

Annaberg, 23 maja.

(PAT) Dziś przed południem wydarzył się nowy wypadek naruszenia granicy. Nad leżącym na terenie Czechosłowacji miasteczkiem Weipert ukazał się czechosłowacki samolot wojskowy, który następnie przeleciał przez granicę niemiecką w pobliżu Baerenstein. W samolocie, uzbrojonym w karabin maszynowy, znajdowało się dwuch ludzi załogi. Po dłuższym krążeniu nad Baerenstein samolot odleciał w kierunku Pressnitz, leżącego na terytorium Czechosłowacji. W pobliżu Pressnitz samolot zwalił się na ziemię i objęty został płomieniami. Pomimo wysiłków, nie udało się uratować żadnego z pilotów.

Wiedeń, 23 maja.

(PAT) „Wiener Voelkischer Beobachter" donosi z Linzu, że wzdłuż całej granicy Czech i Austrii, głównie na wszystkich drogach, wiodacych do Austrii, zostały ustawione barykady po stronie czeskiej.

CZESI WYCOFALI CZĘŚCIOWO SWE WOJSKA.

natomiast na miejsce ich weszły uzbrojone oddziały cywilnej gwardii, które obsadziły wszystkie przejścia graniczne. Wobec zupełnego zabarykadowania dróg, nie mogły się dostać do Czechosłowacji nawet samochody czeskie, które powracały z Austrii.

W mieście Gmund, leżącym częściowo na terenie austriackim, a częściowo na czeskim, wyłączyli Czesi prąd elektryczny, wobec tego austriacka strona miasta wraz z dworcem kolejowym pozostawała w zupełnych ciemnościach.

Włochy zachowają neutralność

w sporze czesko-niemieckim

RZYM, 23 maja.

(PAT) W jednym z dzienników angielskich ukazała się wiadomość, że rząd faszystowski poszukuje formuły, któraby dała satysfakcję słusznym żądaniom Niemców sudeckich, a równocześnie uchroniła Europę przed następstwem ostrego kryzysu, wywołanego przez problem czechosłowacki.

W związku z tym włoskie koła półurzędowe stwierdzają, że Włochy zajmują wobec sprawy sudeckiej stanowisko obserwatora i uważają ją za konflikt, dotyczący tylko Berlina i Pragi.

Wzmożona agitacja antysemicka

wśród Niemców sudeckich

PRAGA, 23 maja.

W związku z wyborami do samorządu i poprzedzającą wybory kampanię, spotęgowana została znacznie agitacja żydożercza wśród Niemców sudeckich. Stosowane są przy tym metody zaczerpnięte z Niemiec nazistycznych, jak pikiety, plakaty, pochody i t. d. Wzmożono też akcję w celu zmuszenia przedsiębiorstw żydowskich do likwidacji. Zanotowano też kilka wypadków aktów gwałtów w stosunku do Żydów.

Gen. Yague popełnił samobójstwo

Paryż, 23 maja.

(PAT) „Le Matin' zamieszcza depeszę z Londynu na podstawie wiadomości z Hiszpanii powstańczej, że generał Yague, który odegrał doniosła rolę na początku hiszpańskiej wojny domowej, a ostatnio aresztowany został za wygłoszenie przemówienia antywłoskiego, popełnić miał samobójstwo.

Londyn, 23 maja.

(PAT) Reuter donosi że niemieccy instruktorzy wojskowi opuszczaja armię chińską w najbliższych dniach. Równocześnie Niemcy wstrzymuja dostawę broni do Chin.

Pochód rewizjonistów w Warszawie

Protest przeciwko podziałowi Palestyny

Warszawa, 23 maja.

Z okazji przybycia do Palestyny nowej komisji angielskiej warszawscy syoniści-rewizjoniści urządzili w Warszawie protest przeciw podziałowi Palestyny i terorowi Arabów.

Manifestanci zebrali sie na dziedzińcu domu przy ul. Twardej nr. 24, skąd ruszył pochód. Na czele pochodu kroczyła orkiestra.

W pochodzie niesiono transparenty oraz wywoływano hasła w języku polskim, hebrajskim i żydowskim. Na transparentach widniały napisy: „Żadamy legionu żydowskiego". „Żadamy Państwa Żydowskiego po obu stronach Jordanu" i t. d.

Pochód przeszedł ulicami: Twardą, Pl. Grzybowskim, Graniczna, Żabią, Pl. Bankowym, Rymarską, Przejazdem, Nowolipkami, Nalewkami do Pl. Muranowskiego, gdzie rozwiązał sie po odśpiewaniu „Hatikwy" i hymnu rewizionistów.

Warszawa, 23 maja.

W ciągu dwóch ostatnich dni obradował centralny komitet Agudy pod przewodnictwem b. pos. rabina Lewina.

Obrady dotyczyły stosunku Agudy do planu podziału Palestyny. Większością głosów Aguda wypowiedziała się za projektem podziału Palestyny.

Roosevelt śledzi

rozwój wypadków europejskich

Waszyngton, 23 maja.

(PAT) Prezydent Roosevelt, jak donosi Reuter, odbył dzisiaj po południu konferencję z Hullem na temat sytuacji europejskiej.

Zdarzenia i ludzie

Zapomniana wojna

Jak Anglicy wojowali z Abisynią

W samym centrum Londynu, w Queens-Gate, stoi pomnik lorda Napier. Pomnik ten przypomina zapomnianą już dzisiaj nawet w Anglii wyprawę zorganizowaną przez rząd brytyjski w połowie zeszłego stulecia przeciwko Abisynii. Ze względu na stanowisko, jakie Anglia i inne państwa zajmują w sprawie abisyńskiej, warto jest przypomnieć to wydarzenie historyczne.

W roku 1818 urodził się w jednej z arystokratycznych rodzin etiopskich, chłopiec, którego nazwano Lidź Kassa; gdy osiągnął on odpowiedni wiek, oddano go na wychowanie do klasztoru. Lidź Kassa okazywał jednak mało zainteresowania dla studiów klasztornych, a jego jedyną namiętnością był pociąg do życia awanturniczego. Wreszcie młodzieniec uciekł z klasztoru, zebrał dokoła siebie bandę rzezimieszków, przy pomocy których zdobył całą prowincję, gdzie ogłosił się samodzielnym władcą. Grabił jej mieszkańców w okropny sposób, co wywołało konflikt z Negusem. Zatarg zlikwidowany został zwyczajem wschodnim, mianowicie w ten sposób, że Lidź Kassa otrzymał córkę cesarza jako żonę. Przez kilka następnych lat był on dowódcą armii abisyńskiej w wojnie przeciwko Turkom. Potem jednak znowu wybuchł zatarg między nim, a Negusem, którego Lidź Kassa w końcu w decydującej bitwie pokonał, poczym ogłosił się cesarzem Abisynii, jako Teodor III. Jego jasny umysł, niezwykła odwaga oraz nieposkromiona żyłka awanturnicza nadały jego postaci nimb tajemniczości. Na skutek jego skłonności awanturniczych jednak kraj został doszczętnie zrujnowany, gdyż nakładane podatki celem utrzymania 150.000 armii, wyczerpały w krótkim czasie siłę gospodarczą Abisynii. Chłopi opuszczali swe zagrody, ratując ostatni dobytek przed urzędnikami podatkowymi.

Na początku panowania stosunki Teodora III z Anglikami były bardzo poprawne. Pozwalał im osiedlać się w Abisynii, udzielił prawa pobytu ich misjonarzom i żył w wielkiej przyjaźni z angielskim konsulem Plawden. Na nieszczęście Plawden został odwołany ze swego stanowiska i na drodze powrotnej, jeszcze na terytorium abisyńskim, zamordowany przez zbuntowaną ludność. Negus natychmiast wyruszył przeciwko buntownikom i w krwawej bitwie rozbił ich doszczętnie.

Krótko potem zawarł on nowy związek małżeński i od tego czasu charakter jego zmienił się nie do poznania. Podczas gdy jego pierwsza żona dzięki swej łagodności i dobroci działała nań uspakajająco, nowa cesarzowa nie potrafiła powstrzymać jego dzikich instynktów.

Kiedy do Abisynii przybył nowomianowany konsul angielski, cesarz, który wciąż jeszcze opłakiwał Plawdena, oświadczył, iż nie ma zamiaru przyjąć nowego konsula i radzi mu, aby czymprędzej opuścił granice cesarstwa. Negus widocznie w tym czasie był także rozgoryczony z powodu postępowania rządu angielskiego, gdyż list, który skierował do królowej Wiktorii, pozostał bez odpowiedzi. Gdy mimo kilkakrotnych ostrzeżeń konsul pozostał w stolicy abisyńskiej, Negus kazał go wraz z kilkoma innymi Anglikami zaaresztować i osadzić w więzieniu. Miało to miejsce w roku 1864. Rząd brytyjski zażądał natychmiastowego zwolnienia więźniów, a gdy Teodor zignorował notę londyńską, do Abisynii wkroczył Lord Robert Napier na czele oddziału składającego się z 16.000 ludzi.

Teodor III przez swoje despotyczne rządy był tak znienawidzony przez swoich poddanych, że ci nie czynili przeszkód Anglikom, widząc w nich zbawców. W styczniu roku 1868 armia angielska dotarła do twierdzy Magdala, dokąd skrył się Teodor z resztkami swych wojsk, które pozostały mu wierne. Twierdza nie mogła oprzeć się nowoczesnej broni europejskiej, to też Negus postanowił wszcząć rokowania z wrogiem. Miał jeszcze nadzieję uratowania tronu, wyrażając chęć wydania więźniów i zapłacenia kontrybucji. Anglicy jednak zażądali kapitulacji i po upływie wyznaczonego terminu rozpoczęli atak na fortecę. Teodor widząc, że nie ma już dla niego ratunku, popełnił samobójstwo; wolał zginąć z własnej ręki, aniżeli zrzec się tronu i popaść w niewolę. Anglicy opuścili kraj, jakgdyby nic się nie stało, nie wysuwając żadnych postulatów kolonialnych.

A. B.

Hitlerowcy i faszyści organizowali przewrót w Brazylii

Poparcie finansowe Niemiec dla powstańców.—Włochy chciały utworzyć w Brazylii bazę wojskową i żywnościową

Rio de Janeiro, 23 maja.

(PAT) Cała prasa, bez względu na zabarwienie polityczne, wyraża swe głośne oburzenie na niedający się ukryć fakt, że wśród aresztowanych „integralistów" znajduje się pewna ilość obywateli niemieckich, oraz, że 6-ciu urzędników „Banca Allema" aresztowanych natychmiast po zamachu przyznało się do czynnego w nim udziału. „Vanguarda" ogłasza, że „Banco Allema" zrealizował integralistom weksli na sześć milionów milrejsów bez żadnej gwarancji. Aresztowano kilkunastu obywateli niemieckich także w Sao Paulo, w sprawie których, jak doniosły pisma brazylijskie, interweniował poseł niemiecki dr. Ritter. Pisma niemieckie sprostowały ową wiadomość o tyle, że stwierdziły, iż poseł Ritter nie interweniował w sprawie oskarżonych, lecz będąc w ministerstwie spraw zagr. dopytywał się tylko o los kilku swoich osobistych znajomych, których w Sao Paulo aresztowano. Żywe zainteresowanie prasy wzbudził także fakt aresztowania dziennikarza włoskiego, korespondenta „Gazety de Popolo" nazwiskiem Cesar Rivelli, który zeznał przed policią sarpaulitańską, że rozwijał na terenie Brazylii działalność przewrotową. Przy Rivellim znaleziono dokumenty, dowodzące, iż integraliści

PROSILI RZĄD WŁOSKI O ENERGICZNĄ INTERWENCJĘ NA SWĄ KORZYŚĆ, OBIECUJĄC, IŻ Z CHWILĄ ZDOBYCIA WŁADZY STWORZĄ DLA ITALII (W RAZIE POTRZEBY) BAZĘ WOJSKOWĄ I REZERWOAR ŻYWNOŚCIOWY.

Poza opisami wydarzeń tragicznej nocy, aresztowań, jakich się obecnie dokonywuje na zasadzie zeznań badanych integralistów, wyłania się na światło dzienne bardzo ciekawa sprawa niewyjaśnionego zranienia ks. Jana de Orleans i Braganzą, syna b. następcy tronu brazylijskiego. Ks. Jan znalazł się w niewyjaśniony sposób pod pałacem prezydenta republiki i tam został zraniony, opatrzył go jakiś lekarz, którego zdołał znaleźć i obudzić. Obecnie znajduje się w szpitalu wojskowym pod strażą. Skrwawiony mundur księcia znaleziono w ogrodzie pałacowym. Część prasy twierdzi, że wódz integralistów,. Plinio Salgado, chciał wprowadzić w Brazylii

USTRÓJ FASZYSTOWSKI Z KRÓLEM NA CZELE,

którym miał być ks. Braganza, oraz „wodzem", którym miał zostać sam Plinie. Więzienia rioskie i sąsiedniego miasta Nicteroy są tak przepełnione, że 599 aresztowanych przewieziono na wyspę Ilha Grande. Dokonano bardzo wielu aresztowań w sferach urzędniczych, jak np. w mennicy państwowej, urzędach pocztowych, centralach telefonicznych, bankach (nawet w Banco de Brasil) pewną ilość ludzi aresztowano wśród marynarki i t. p. Wśród aresztowanych znajduje się nawet dyrektor konserwatorium muzycznego i kilku nauczycieli. Aresztowano też dwóch księży, kilku b. oficerów, kilku wyrzuconych swego czasu z policji agentów i w. w. inn.

W związku z zamachem wydał prezydent republiki dekret uzupełniający konstytucję z 10 listopada ub. r. (wprowadzającą karę śmierci) regulujący stosowanie kary śmierci. Dekret nie przewiduje stosowania kary śmierci wstecz, wobec czego zapewne nie będzie stosowany do uczestników ostatniej rewolucji. Drugi dekret reformuje procedurę sądową trybunału bezpieczeństwa narodowego w ten sposób, że w przeciągu 48 godzin ma być przeprowadzone dochodzenie śledcze, a w ciągu następnych 48 godzin ma być ukończony proces, wraz z przesłuchiwaniem świadków (tylko dwóch zarówno ze strony oskarżenia, jak i obrony), kwalifikacją zbrodni i wydaniem wyroku.

Rio de Janeiro, 23 maja.

(PAT) O najściślejszej współpracy republik południowo-amerykańskich na terenie nawet polityki wewnętrznej świadczy, fakt, że rząd argentyński pozamykał niedawno bardzo wiele szkół niemieckich, zaś rząd boliwijski, który niedawno wydał dekret ograniczający wjazd cudzoziemców, obecnie wydał dekret zabraniający cudzoziemcom wszelkiej działalności politycznej na terenie Boliwii, a szczególniej wszelkiej propagandy zagranicznych systemów rządów. (Dekret ten jest wzorowany na jednym z ostatnich dekretów brazylijskich).

„Reichswehra" przeciw wojnie

Nowy kryzys w armii niemieckiej.—Walka o kierunek ekspansji Rzeszy

Z Berlina dochodzą wiadomości, że wewnątrz Reichswehry panuje znów silne wrzenie. Wrzenie wywołuje polityka zagraniczna Hitlera i ostatni incydent między Hitlerem a gen. v. Fritschem.

Gen. v. Fritsch, wokół którego skupia się wielka liczba oficerów, jest przeciwny polityce Hitlera, stosowanej w chwili obecnej wobec Czechosłowacji. Wobec tego Hitler postanowił usunąć generała.

Gestapo wystąpiło przeciwko generałowi z oskarżeniem o homoseksualizm, aby dać Führerowi pretekst do usunięcia go. Oskarżenie okazało się fałszywe.

Ponieważ jednak sprawa ta wywołała silne niezadowolenie w wojsku, Hitler wyznaczył gen. v. Fritschowi miejsce pobytu w Hanowerze, wydając zarazem zakaz opuszczania miejsca pobytu. Podobne zakazy otrzymali również inni generałowie, których nazwiska nie są znane.

W armii niemieckiej panują trzy kierunki polityczne: 1) Hitlera, który jest za ekspansją Niemiec w kierunku połudn.-wschodnim, 2) Goeringa, który jest zwolennikiem ekspansji na północ i na wschód i 3) Reichswehry, którego czołowym przedstawicielem jest gen. v. Fritsch, który uważa, że Niemcy winny się ograniczyć do ekspansji pokojowej, zły bowiem stan gospodarczy Niemiec nie daje ani armii, ani ludności odpowiedniego zabezpieczenia na wypadek wojny.

Czy nastąpi zamknięcie listy adwokatów?

Aplikanci adwokaccy mogą ubiegać się o zwolnienie od aplikacji sądowej

WARSZAWA, 23 maja.

Min. Grabowski zwrócił się do Naczelnej Rady Adwokackiej o wyrażenie opinii, w jakich okręgach należy zamknąć listę adwokatów.

Rada ma udzielić odpowiedzi w terminie bardzo szybkim, bo przed 1 czerwca. W kołach prawniczych liczą się z możliwością zamknięcia list adwokackich jeszcze w lecie b. r., i to w okręgach: lwowskim, krakowskim i warszawskim.

* * *

Nowe prawo o ustroju adwokatury nałożyło na aplikantów adwokackich, wpisanych na listę po dniu 4-ym maja 1937 r., obowiązek złożenia egzaminu sędziowskiego, poprzedzonego dwuletnią aplikacją sądową. Minister sprawiedliwości uprawniony jest jednak do zwalniania w poszczególnych przypadkach aplikantów adwokackich od aplikacji sądowej.

Jak się dowiaduje Agencja „Iskra", ministerstwo sprawiedliwości zwróciło się do okręgowych rad adwokackich o zakomunikowanie wszystkim zainteresowanym aplikantom adwokackim, iż ewentualne podania o uwolnienie od aplikacji sądowej składać należy bezpośrednio do ministerstwa sprawiedliwości do dnia 1-go lipca 1938 r.

Min. Beck wyjechał do Sztokholmu

z oficjalną wizytą

Warszawa, 23 maja.

(PAT) Dziś rano wyjechał do Sztokholmu minister spr. zagr. J. Beck z małżonką.

P. ministrowi Beckowi towarzyszą dyrektor gabinetu ministra p. Michał Łubieński i sekretarz osobisty p. St. Siedlecki.

Na dworcu żegnali p. min. Becka poseł szwedzki Lagerberg z personelem poselstwa oraz wyżsi urzędnicy M. S.Z. z podsekretarzem stanu p. J. Szembekiem.

Płk. Koc wraca do kraju

po dłuższym pobycie zagranicą

Warszawa, 23 maja.

Po dłuższym pobycie zagranicą powraca do Polski w najbliższych dniach płk. Adam Koc. Podobno płk. Adam Koc miał zostać powołany do Rady Naczelnej OZN, a przyjęcie tego stanowiska przez płk. Adama Koca ma oznaczać odparcie zarzutów stawianych przez grupę „Jutra Pracy" gen. Skwarczyńskiemu, oskarżającą go „o zboczenie z linii reprezentowanej przez płk. Koca".

W ten sposób grupa „Jutra Pracy" ma stracić swój argument w walce z OZN i gen. Skwarczyńskim.

Egzaminy maturalne

wypadły fatalnie

Warszawa, 23 maja.

Kuratoria szkolne okręgów naukowych, przygotowujące zestawienia dla ministerstwa oświaty o wyniku tegorocznych egzaminów maturalnych w gimnazjach państwowych i prywatnych, dochodzą do wniosku, iż w bież. roku szkolnym liczba stopni niedostatecznych osiągnęła rekord dotychczas nienotowany.

Egzaminy tegoroczne wypadły wręcz fatalnie. W samym tylko okręgu stołecznym nie zdało egzaminów przeszło 200 kandydatów

Pamiętniki Paderewskiego

Londyn, 23 maja.

„Sunday Times" rozpoczął dziś w odcinku druk pamiętników I. Paderewskiego.

Zajścia wśród studentów

na pielgrzymce w Częstochowie

CZĘSTOCHOWA, 23 maja.

W niedzielę, dn. 22 bm. przybyła na Jasną Górę pielgrzymka akademicka w ogólnej liczbie 4.000 osób, reprezentując wszystkie wyższe uczelnie w Polsce.

Wśród młodzieży, która przybyła do Częstochowy doszło do przykrych incydentów, które musiała likwidować policja.

Już w godzinach porannych doszło do bójki o transparenty między różnymi ugrupowaniami politycznymi. Bójkę zlikwidowała policja. Gdy pochód znalazł się w drugiej części alei doszło do ponownej bójki, przy czym padły strzały rewolwerowe, a dwie osoby odniosły rany. Sprawcą strzałów był student Skierski, policja rozbroiła go i aresztowała.

W kilku punktach miasta wynikły również bójki z kolporterami pism „ABC", „Falanga", które napadający na siebie akademicy rwali na strzępy.

50 stopni ciepła w Zaleszczykach

Zaleszczyki, 23 maja.

Piękna pogoda ściąga licznych kuracjuszów do Zaleszczyk.

Obecnie bawi w Zaleszczykach przeszło 500 osób.

Przeciętna temperatura wynosi 49 st. w słońcu.

Delegacja posłów słowackich w Polsce

Wielka manifestacja przyjaźni polsko-słowackiej. — Słowacy amerykańscy przybędą do Gdyni 26 b.m. przywożąc umowę pittsburską

Warszawa, 23 maja.

(PAT) W poniedziałek wieczorem przyjechała do Warszawy grupa 11-tu słowackich parlamentarzystów obozu ks. Hlinki z senatorem Budav'em i posłem Sidorem na czele.

Gości słowackich powitała na dworcu delegacja pod przewodnictwem senatora Gwiżdża, prezesa Towarzystwa Przyjaciół Słowaków: sen. Kleszczyński, sen. Róg, pos. Szczepański, pos. Walewski, pos. Sobczyk, pos. Hanebach, przedstawiciele Zw. Rezerwistów, Tow. Przyjaciół Słowaków, organizacyj młodzieżowych, P.A.Z.Z.M. „Liga".

Do wysiadających z wagonu Słowaków, którym wręczono liczne wiązanki kwiecia, przemówił sen. Gwiżdż, witając ich na ziemi polskiej. Wzniesiony przez sen. Gwiżdża po serdecznym przemówieniu okrzyk: „Niech żyje Słowacy", podchwyciła licznie zebrana na dworcu publiczność.

Na przemówienie to odpowiedział ks. kan. dr. Buday, wicemarszałek senatu, który wzruszonym głosem m. in. powiedział: „Z chwilą gdy wstąpiliśmy na ziemię polską, wszędzie jesteśmy witani z niezwykłą serdecznością. Polska okazuje nam dużo serca i my jej odpłacamy tym samym".

Wśród okrzyków: „Niech żyje Słowacja" delegacja słowackich parlamentarzystów odjechała do hotelu turystycznego.

We wtorek gości słowackich podejmować będzie śniadaniem sen. Gwiżdż w gronie grupy senatorów i posłów polskich.

W środę delegacja weźmie udział w śniadaniu, wydanym przez prezydium izb parlamentarnych, po czym wyjedzie do Gdyni na powitanie delegacji Słowaków amerykańskich (Ligi Słowackiej), która wiezie ze sobą na M.S. „Batorym" oryginał czesko-słowackiej umowy pittsburskiej. Dokument ten, pierwszorzędnej wagi dla narodu słowackiego, przewieziony będzie do Czechosłowacji pod specjalną ochroną Słowaków w składzie 40 osób, która przyjeżdża 26 b. m. do Gdyni pod przewodnictwem redaktora Margasza.

Z Gdyni, po uroczystym powitaniu przez specjalny komitet, wyłoniony spośród polskich organizacyj społecznych, delegacje słowackie wyjadą do Warszawy, gdzie dn. 27 b. m. odbędzie się wielka manifestacja przyjaźni polsko-słowackiej na ratuszu oraz śniadanie, wydane przez zarząd miejski na cześć gości słowackich.

Manifestacje te wykażą, jak gorące są uczucia narodu polskiego dla Słowaków, oraz jak żywo i serdecznie obchodzi Polskę walka narodu słowackiego o realizację postanowień umowy pittsburskiej i prawa do swobodnego rozwoju. Naród polski nie odmówi narodowi słowackiemu swego pełnego poparcia w walce o te ideały.

Krwawa bójka na zebraniu politycznym

Narodowej Partii Społecznej w Warszawie

Warszawa, 23 maja.

Ub. niedzieli odbyło się w Warszawie zebranie politycznej Narodowej Partii Społecznej, która powstała niedawno w Warszawie pod przewodnictwem działacza śląskiego tego stronnictwa niejakiego Gałły.

Na zebranie odbywające się na Pradze przybyło około 30 młodych ludzi, podających się za członków Stronnictwa Narodowego.

W czasie dyskusji na zebraniu doszło do bójki ogólnej, w trakcie której zostały połamane krzesła i wybite szyby. Do lokalu przybyła policja i lekarze pogotowia ratunkowego. 3-ch ciężko rannych członków Narodowej Partii Społecznej odstawiono do szpitala. Odnieśli oni rany od noży. Kilku lżej rannych opatrzono na miejscu.

Napad Arabów na kolonię żydowską

Jerozolima, 23 maja.

(PAT) Nocy ubiegłej silnie zaatakowano kolonię żydowską Hanuat w pobliżu granicy libańskiej. Walka trwała kilka godzin, w czasie której koloniści i oddziały policji zmusili napastników do ucieczki. Wśród terorystów padło kilku zabitych i rannych. Ze strony żydowskiej padł jeden zabity i 2 rannych. Był to czwaty napad na tę kolonię od czasu jej powstania, t. j. od marca r. b.

Premier rumuński

opuścił Polskę

Kraków, 23 maja.

(PAT) Dzisiaj o godz. 17.06 opuścił Kraków w drodze powrotnej do Bukaresztu premier rumuński patriarcha Miron wraz z towarzyszącymi mu osobami.

Na dworcu kolejowym żegnali dostojnego gościa przedstawiciele władz państwowych z p. wojewodą krakowskim dr. Piotrem Małaszyńskim na czele.

Hr. Wielopolska ofiarą zemsty

Dygnitarz hitlerowski, nie mogąc pozyskać względów hrabiny, oskarżył ją o szpiegostwo

Paryż, 23 maja.

W związku z procesem hr. Wielopolskiej w Berlinie, która została skazana za rzekome szpiegostwo na dożywotnie więzienie, niektóre dzienniki zagraniczne podają rozmaite szczegóły, dotyczące tła sprawy.

Jak pisze „Paris Soir", w hrabinie Wielopolskiej, słynnej z niezwykłej urody, zakochał się pewien wysoki funkcjonariusz Rzeszy; spotkał się jednak ze stanowczą odmową ze strony pięknej hrabiny. Jednakże, opętany namiętnością, szukał sposobu, aby zdobyć niedostępną kobietę. Sposobność nadarzyła się wkrótce. Przeszłego lata dowiedział się, że hrabina ma przejechać przez Niemcy, udając się do Francji. Natychmiast powziął zuchwały plan: potajemnie uprzedził Gestapo w Berlinie, że hrabina ma dokonać w Berlinie misji szpiegowskiej. W myśli ułożył sobie plan, że po aresztowaniu hrabiny będzie na jej rzecz interweniował, uratuje ją, a ona odwdzięczy mu się za to.

Przeliczył się jednak. Nie wiedział, że policja niemiecka, której udało się w ostatnich czasach wykryć kilka afer szpiegowskich, nie da sobie tak łatwo wydrzeć niewinnej nawet ofiary.

Po zaaresztowaniu hrabiny wszystkie interwencje pozostały bezskuteczne. Ściągnął nawet na siebie niełaskę decydujących czynników.

W dniu wyroku popełnił samobójstwo.

Niewinna zaś ofiara Gestapo nadal przebywa w celi moabickiego więzienia.

Przeciwko ustawie antyżydowskiej na Węgrzech

wystąpił arcybiskup Budapesztu

BUDAPESZT, 23 maja.

Projekt ustawy żydowskiej omawiany był na posiedzeniu komisji Izby Wyższej pod przewodnictwem sędziego Juhasza. Pierwszy zabrał głos arcybiskup Budapesztu kardynał dr. Seredin. Kardynał Seredin oświadczył, że jest przeciwnikiem ustaw, które naruszają prawa nabyte, gdyż wywołuje to powszechne zamieszanie. Sądzi on, że ustawa w obecnej postaci obraża uczucie sprawiedliwości i miłości bliźniego, które nie czyni różnic między ludźmi.

Kardynał szczególnie zaatakował art. 4 projektu ustawy, który uzależnia asymiliację Żydów chrzczonych od pewnego terminu. Zdaniem kardynała nie można uzależniać skuteczności sakramentu chrztu od terminu pierwszego sierpnia 1919. Wydaje się też nielogicznym, że dzieci rodziców—Żydów, którzy przyjęli chrzest po pierwszym sierpnia 1919, będzie się traktowało jako Żydów.

Następnie przemawiali inni przedstawiciele wyższego duchowieństwa, którzy wypowiadali się w tym samym duchu. W końcu komisja uchwaliła projekt ustawy przeciwko głosowi jednego członka żydowskiego d-ra Leo Budai-Goldbergera. Premier Imredi w swym przemówieniu nie przeczył, że projekt ustawy posiada usterki, lecz jest obecnie „najlepszym rozwiązaniem". Na plenum Izby Wyższej projekt ustawy wejdzie pod obrady na początku czerwca.

BUDAPESZT, 23 maja.

Przywódca partii faszystowskiej na Węgrzech, mjr. Szalasi został skazany na 14 dni aresztu za agitację podburzającą. Niedawno był on skazany na miesiąc aresztu. Obrońca majora Szalasi, Dr. Kiss, oświadczył że Szalasi nie wycofa się z życia politycznego. Nie będzie on tylko czynny w czasie pozostawania pod nadzorem policji.

BUDAPESZT, 23 maja.

Po zmianie rządu i powzięciu ostrych sankcji przeciwko skrajnie prawicowym ugrupowaniem, wpływy nazistowskie na Węgrzech znacznie zmniejszyły się. Przypływ członków do partii faszystowskiej ustał prawie zupełnie. W najbliższych dniach mają być wydane nowe ustawy, przewidujące ostre kary za nielegalną agitację i podburzanie.

Ślub ks. Michała Radziwiłła

z Angielką Dawson został zawarty wczoraj w Londynie

Londyn, 23 maja.

(PAT) W jednym z londyńskich urzędów stanu cywilnego zawarty został dziś w południe związek małżeński między ks. Michałem Radziwiłłem a Angielką p. Harriett Stewart Dawson, 57-letnią wdową po znanym jubilerze londyńskim.

Prof. Michałowicz o sumieniu obywatelskim

Czasy największej potęgi Rzeczypospolitej były okresem tolerancji i bratniego współżycia narodów pod berłem polskiego monarchy. Do czego dąży demokracja polska

W niedzielę, w Sali Śpiewaków, w ramach zgromadzenia, zwołanego przez Klub Demokratyczny w Łodzi, wygłosił prof. dr Mieczysław Michałowicz, senator Rzplitej i założyciel Klubu Demokratycznego, prelekcję p. t. **„Sumienie Obywatelskie"**.

Zgromadzenie zagaił **dr Więckowski**, prezes organizacji łódzkiej, który, po powitaniu gościa, w kilku treściwych zdaniach scharakteryzował obecną sytuację w kraju.

Przed zalewem barbarzyństwa, które oplata swymi mackami Polskę, powstała jesienią reduta obronna: stworzył ją prof. dr Michałowicz, jednocząc warstwy pracowniczo - inteligenckie w Klub Demokratyczny — oświadczył dr Więckowski. — Inteligencja zdaje sobie sprawę, że Polska — to lud wiejski i robotnik w mieście, równie walczący o demokrację, jak każdy inteligent. Bowiem nie przywileje majątku i pochodzenia, ale praca i zasługi winny być legitymacją obywatelską. Pojęcie „raubritterstwa" jest Polsce obce podobnie, jak sam ten wyraz — językowi polskiemu.

Dr Więckowski powołał do prezydium pp. Sterlingową, dr Tomaszewicza i p. A. Szewczyka, poczym zaprosił na mównicę prelegenta, wybitnego uczonego, znakomitego pediatrę i społecznika.

Na wstępie mówca, witany przez zebranych entuzjastycznie, dał w swej interesującej prelekcji **zarys historyczny demokracji w Polsce.**

Na wstępie mówca zanalizował samo pojęcie **sumienia obywatelskiego,** owego kompleksu nakazów wewnętrznych, które każe nam w ten a nie inny sposób ustosunkować się do życia społecznego i jego przejawów. Nakazy te koryguje intelekt. Nigdy tak jak dziś **trzeba, by sumienie obywatelskie i by intelekt nasz czuwał i był gotów do reakcji na wszelkie przejawy absolutyzmu, idącego od wschodu i zachodu.**

Istotą demokracji jest **poszanowanie człowieka, poszanowanie godności ludzkiej w każdym obywatelu.** A godność tę stwarza nie pochodzenie, nie majątek i nie stwarzają jej wygłaszane frazesy, lecz — praca. Godność tę posiadać winna i inteligencja pracująca, jako integralna część ogółu pracującego i o tę godność winna inteligencja walczyć. Narazie jednak inteligencja polska jakby ustępowała ze swych pozycyj: przestaje nawet czytać — czego dowodem **znaczny spadek liczby księgarń i czytelń w Polsce.**

W dalszym ciągu swego przemówienia uczynił prelegent retrospektywny rzut oka na demokrację w Polsce. **Czasy Jagiellonów, czasy największej potęgi Rzplitej — były okresem tolerancji i bratniego współżycia narodów pod berłem polskiego monarchy.** W okresie powstań, w bohaterskich walkach o wolność i lud i o Niepodległość, dała Polska świadectwo, że demokracji była zawsze wierna, a wodzem tych walk, z lat 1905 i 1914, był sam Józef Piłsudski.

I dziś prawdziwa siła Polski tkwi w jej masach chłopskich i robotniczych i w jej inteligencji, ożywionych duchem demokracji.

Zebrani przyjęli następnie rezolucję, odczytaną przez p. Gallasa, w której czytamy:

„Nie chcemy ucisku narodowościowego ani wytworzenia obywateli I i II klasy.

„Hasła demokracji przynosiły zawsze zwycięstwo, a odstępstwo od nich — słabość i upadek.

„Wierni zasadom polskiej racji stanu, uświęconym przez historię Rzeczypospolitej, przeciwstawiamy nacjonalizmowi zasadę równości wszystkich jej obywateli, potępiając łączenie jakichkolwiek rozważań społecznych z pojęciem rasy, narodowości i wyznania".

Na zakończenie orkiestra odegrała „Gdy naród do boju..." Na zgromadzenie przybyły tłumy tak liczne, że wielka sala śpiewaków nie pomieściła wszystkich.

G.

Z dziejów Łodzi

Dnia 24-go maja 1865 roku postępowe sfery żydowskie w Łodzi zainicjowały zebranie funduszu na założenie pierwszej w Łodzi szkoły polskiej dla dzieci wyznania mojżeszowego. Akcja ta dała, mimo sprzeciwów von Bromsena, poskromiciela powstania styczniowego na terenie łódzkim, i mimo najrozmaitszych szykan, dobre wyniki i na jesieni roku 1865 taką szkolę polską dla dzieci pochodzenia żydowskiego w Łodzi uruchomiono przy nader wielkiej frekwencji uczniów. Łódź liczyła wtedy okomło 8 tysięcy ludności żydowskiej.

Maj 24 Wtorek	Dziś	Joanny i Afry
	Jutro	Grzegorza
	Wschód słońca	3.31
	Zachód słońca	19.34
	Wschód księżyca	1.09
	Zachód księżyca	13.46
	Długość dnia	16.05
	Przybyło dnia	7.55

Krótkie wiadomości

TYMCZASOWA RADA MIEJSKA zbiera się dziś o godz. 7-ej wieczorem na plenarne posiedzenie. Porządek dzienny jest bardzo obfity, między innymi przewiduje on rozpatrzenie projektu budowy nowego pieca gazowni miejskiej, inwestycyj w rzeźni miejskiej, o odstąpienie placu na budowę basenu rybnego dla centralnej chłodni w Łodzi i t. d.

* * *

PÓŁKOLONIE LETNIE otwarte będą w Łodzi w dniu 27 czerwca. Wydział opieki społecznej już przystąpił do ich organizacji. Pierwszy turnus trwać będzie od 27-go czerwca do 26 lipca, drugi — od 28 lipca do 27 sierpnia. Równocześnie czynione są przygotowania do uruchomienia kolonii letnich w Sidzinie, Serwach i na Łysej Górze.

* * *

AKCJA SZCZEPIENIA OSPY została przedłużona, ponieważ nie wszystkie matki zdążyły w wyznaczonym czasie zgłosić się z dziećmi. Szczepienia dokonywane będą bezpłatnie aż do soboty, 28-go b. m. włącznie, bezpośrednio po tym zaś rozpocznie się kontrola.

* * *

BUDOWA „DOMU MATKI I DZIECKA" w Łodzi wchodzi na realne tory. Wczoraj wyjechali do Budapesztu dr. Knichowiecki, inż. Sawczyk, nacz. Wisławski i kier. Maciejowski, celem zapoznania się z wzorowym Domem Matki i Dziecka, który został wzniesiony w roku ubiegłym w stolicy Węgier.

* * *

SPADEK LICZBY CHORÓB ZAKAŹNYCH zanotowano w Łodzi w ubiegłym tygodniu. Na dur brzuszny zachorowały 4 osoby, na płonicę — 11, na błonicę — 9, na odrę — 57, na różę — 6, na krztusiec — 1, na zakażenie połogowe — 4. Poza tym zanotowano 7 wypadków pokąsania przez psy, podejrzane o wściekliznę.

* * *

JUTRO, W ŚRODĘ, do poboru głównego rocznika 1917 stawić się winni: przed komisją poborową Nr. 1 przy ul. Ogrodowej 34 mężczyźni, zamieszkali na terenie V komisariatu o nazwiskach na literę G, zaś przed komisją Nr. 2 przy Al. Kościuszki Nr. 19, mężczyźni zamieszkali na terenie VII komisariatu, o nazwiskach na litery S, W.

Zjazd oficerów rezerwy
odbędzie się 25—28 b.m. we Lwowie

W dniu 25—28.V. r. b. odbędzie się we Lwowie walny zjazd delegatów Związku Oficerów Rezerwy R. P.

Zjazd ten budzi bardzo żywe zainteresowanie nie tylko ze względu na charakter jubileuszowy — Związek obchodzi bowiem 15-lecie swego istnienia — lecz także ze względu na szereg imprez, które odbędą się równocześnie. Do imprez tych zaliczyć należy przede wszystkim motorowy raid gwiaździsty do Lwowa na dzień 26.V. r. b.

Bliższych informacyj udziela Zarząd Główny Związku Oficerów Rezerwy R. P. — Warszawa, ul. Mazowiecka 7, m. 11, tel. 312-79. Godność Komandora Honorowego przyjął p. gen. bryg. Czesław Jarnuszkiewicz—Komendant Główny Federacji.

Zmiana wyglądu Łodzi

Energiczne zarządzenia p. starosty dr. Mostowskiego w kierunku oczyszczenia i upiększenia naszego miasta.—Lustracja domów, podwórz i placów

Sprawa uporządkowania Łodzi pod względem sanitarnym i estetycznym, od dłuższego czasu jest traktowana jako jedna z najpilniejszych. W tej dziedzinie osiągnęło się już bardzo wiele w ciągu ostatnich dwóch lat. Władze uważają jednak, że akcja ta musi być przyśpieszona i pragną nadać jej charakter generalny — **by zmiana wyglądu Łodzi odbywała się nie etapami, jak dotąd, lecz równocześnie we wszystkich dziedzinach.**

I oto wczoraj odbyła się w starostwie grodzkim konferencja prasowa, na której p. starosta, dr. Mostowski, udzielił szeregu interesujących wyjaśnień odnośnie wielkiej akcji uporządkowania Łodzi, która już się rozpoczyna, a przeprowadzona będzie w ciągu najbliższych tygodni.

— **Dotychczas** — oświadczył p. starosta Mostowski — **wszelkie tego rodzaju sprawy były załatwiane przez inspekcję budowlaną. Obecnie akcja ta przechodzi bezpośrednio w ręce władz administracyjnych. Zabieramy się do tej sprawy szybko, wyznaczać będziemy krótkie terminy, opornych karać z całą bezwzględnością, ale musimy doprowadzić wreszcie do tego, by Łódź zmieniła się pod każdym względem na lepsze.**

W pierwszym rzędzie zwrócona będzie uwaga na

remonty zniszczonych domów

i to nie tylko zewnętrznych fasad, ale również bram i klatek schodowych. Przede wszystkim wchodzą w grę **względy bezpieczeństwa.** Nie mogą powtórzyć się smutne wypadki, jakie miały miejsce w roku bieżącym przed „Grand-Hotelem" lub na ul. Legionów. Po za względami bezpieczeństwa chodzi również o względy estetyczne. Nie będą tolerowane pod żadnym pozorem zniszczone i odrapane mury, nietynkowane, czerwone ściany, połamane i brudne bramy, zniszczone i zaniedbane klatki schodowe. A co najważniejsze — robót tych nie będzie się rozkładało jak dotąd na duże raty. **W ciągu kilku tygodni muszą być podjęte prace remontowe.**

— **Nie będę tolerował żadnych ociągań się i złej woli** — oświadczył starosta Mostowski. — **I proszę mi wierzyć, że z całą konsekwencją będę stosował kary wysokich grzywien i aresztu, jeśli jakikolwiek właściciel nieruchomości nie wykona w przepisanym terminie robót, niezależnie od tego, że w tych wypadkach będzie się te roboty wykonywało przymusowo na jego koszt.**

Jeszcze wczoraj odbyła się w tej sprawie konferencja z przedstawicielami inspekcji budowlanej, policji, władz sanitarnych. Dziś odbędzie się konferencja z przedstawicielami nieruchomości. Otrzymają oni szczegółowe instrukcje, a nad wykonaniem tych instrukcji czuwać będzie starostwo grodzkie.

Druga sprawa — to

parkany

Utarł się w Łodzi zwyczaj, że parkany otaczające bądź place niezabudowane, bądź też częściowo zabudowane wille i domki, położone w głębi w ogródkach, są aż dwumetrowej wysokości. **Tego więcej tolerować się nie będzie. Wszystkie place w śródmieściu, a szczególnie te, które posiadają ogródki, zadrzewienie i t. d. muszą być ogrodzone bądź przezroczystą siatką, bądź też metalowymi sztachetami.** Tylko na przedmieściach będzie można stosować sztachety

drewniane, ale w każdym razie przezroczyste, a nie parkany. Parkany pozostaną tylko w jednym wypadku — tam, **gdzie na placach znajdują się jakieś przedsiębiorstwa handlowe, składy żelaza, drzewa i t. d.** Ale i te parkany muszą być wykonane z heblowanych desek i pomalowane na **kolor szaro-stalowy. Ten kolor musi dominować.**

Właściciele placów niezabudowanych otrzymają imienne polecenia. **Zarządzenie o siatkach i sztachetach musi być wykonane z całą skrupulatnością, w przeciwnym wypadku stosować się będzie najdalej idące sankcje. Zakazane będzie też bezwzględnie okalanie parkanów drutem kolczastym, jak również bielenie parkanów.**

Śmietniki

— **Śmietniki w domach skanalizowanych muszą być bezwzględnie skasowane i zastąpione śmietnicami metalowymi, ale tych śmietnic musi być dostateczna ilość, a nadto muszą być one wypróżniane codziennie, by śmieci nie rozsypywały się dokoła i nie zatruwały powietrza. Ustępy muszą być naprawione i utrzymywane w należytym stanie. Wreszcie, jeśli chodzi o ścieki, wydany będzie bezwzględny zakaz bielenia ich (również na ulicach) lub smołowania. Nie ma to bowiem żadnego uzasadnienia higienicznego, jest pozostałością z czasów zaboru rosyjskiego, a wygląda brzydko i niechlujnie.**

Podwórza

Czwarty wreszcie odcinek tej akcji dotyczy **zmiany wyglądu podwórz w domach.** Główna uwaga zwrócona będzie na **podwórza w domach, leżących przy skanalizowanych już ulicach. Podwórza przy ulicach asfaltowanych muszą być asfaltowane, przy ulicach o innej gładkiej nawierzchni, jak z kostki granitowej czy bazaltowej — asfaltowane lub z kostki.** Tylko w drodze wyjątku podwórza przy ulicach z „kocich łbów" mogą być zabrukowane również kamieniem polnym, **ale wygładzone i wyrównane.** Na nieskanalizowanych ulicach podwórza domów muszą być wybrukowane przynajmniej kamieniem polnym. Wreszcie na podwórzach większych muszą być urządzone trawniki lub kwietniki.

I wreszcie piąta sprawa są

anteny radiowe na dachach

Obecne lasy anten na dachach są wysoce nieestetyczne. W całej więc rozciągłości realizowane będzie zarządzenie, by w domach, w których jest conajmniej 10 anten, **zainstalowane były anteny zbiorowe. Należy to nie do lokatorów, lecz do właścicieli domów. Anteny zbiorowe muszą być ułożone na ich koszt. Tylko oczywiście koszty przyłączenia swego aparatu do anteny zbiorowej ponoszą lokatorzy, posiadający odbiorniki.**

Równocześnie z tą akcją zwrócona będzie uwaga na

kioski i stoiska uliczne

Muszą one być wyremontowane i pomalowane na kolor szaro-stalowy lub zielony w terminie do 4 czerwca.

Już wczoraj zostały powołane **specjalne komisje, składające się z urzędników starostwa, policji i lekarzy sanitarnych i natychmiast przystąpiły do oględzin miasta.** W wyniku ich prac rozsyłane będą nakazy remontowe. Jak już wspomniano wyżej, oporni karani będą grzywną lub aresztem. **Nadzór nad całą akcją objął osobiście starosta dr. Mostowski.** Terminy wykonania robót wyznaczane będą bardzo krótkie.

Sprawą tą zainteresował się p. premier i minister spraw wewnętrznych gen. dr. Sławoj-Składkowski i w tym celu zwołana była onegdaj do Warszawy konferencja starostów miast wojewódzkich. Dlatego też akcja prowadzona będzie w tempie bardzo energicznym **i w ciągu dwóch tygodni będziemy już mogli stwierdzić jej pierwsze rezultaty.** (s)

Przymus kanalizacyjny
obejmuje tym razem 24 ulice i 347 nieruchomości

Jak już donosiliśmy pokrótce, **Zarząd Miejski ogłosił nowy, siódmy z kolei przymus kanalizacyjny. Obejmuje on 24 ulice oraz części ulic, położone we wschodniej i częściowo zachodniej części miasta.**

Na obszarze tym, jak się dowiadujemy, jest **470 nieruchomości.** Z tego objętych przymusem kanalizacyjnym jest **347 nieruchomości,** reszta to place niezabudowane, które skanalizowaniu narazie nie podlegają.

Jeśli chodzi o wykonanie szóstego przymusu, ze względu na porę zimową, roboty mogły być rozpoczęte dopiero 1 marca. Do dnia dzisiejszego przyłączono w tej części miasta, która objęto przymusem w roku ubiegłym, **13 nieruchomości. Reszta musi być przyłączona w ciągu bieżącego lata.**

Przyłączenie domów do sieci ma duże znaczenie, gdyż umożliwia ściąganie prze zmiasto należności i gwarantuje duży wpływ budżetowy. Na rok 1938 wymiar opłat kanalizacyjnych przedstawia się następująco: **nowe kanały, 1750 nieruchomości — zł. 1.389.989.15, stare kanały, 240 nieruchomości — zł. 50.829,50. W ten sposób kanalizacja daje miastu rycznie już 1.440.818.65 złotych.** (i)

Zapisy dzieci
do szkół powszechnych

Wczoraj rozpoczęły się w Łodzi zapisy dzieci do szkół powszechnych na nowy rok szkolny. Zapisy te przeprowadzone będą w ciągu trzech dni. Rodzice, którzy pragną umieścić dzieci w prywatnych szkołach powszechnych, powinni złożyć w komisji powszechnego nauczania zaświadczenia do środy włącznie. Również rodzice, którzy wprawdzie decydują się na posłanie swych dzieci do publicznych szkół powszechnych, jednakże pragnęliby dokonać sami wyboru szkoły, muszą wnieść podania do komisji powszechnego nauczania w ciągu trzech dni t. j. do środy.

Pełna tabela wygranych

14-go dnia ciągnienia IV-ej klasy 41 Loterii Państwowej

(TABELA NIEURZĘDOWA – BEZ GWARANCJI).

5,000 zł. — 14726.
75,000 zł. — 138135.
15,000 zł. — 128595.
10,000 zł. — 44987. 61317.
5,000 zł. — 13434. 19364. 29109.
2,000 zł. — 6410. 3166. 4505. 16291, 24065, 31503, 33942. 39456. 36010. 46126, 55308, 56800. 88978. 94049. 108886, 123279. 128043. 9313.
1,000 zł. — 1879. 10347. 13183. 25467. 29555, 35824, 39588. 40400. 51331. 55524, 58430, 61069, 61830, 65869. 66660. 70017, 72165, 74056, 79674. 81410. 82483. 90087, 90644, 95712, 108320. 109253. 105574, 109645. 112363, 114372. 115326. 116438, 128107, 132009, 154143. 157517. 156616. 71007, 81295.

Wygrane po 250 zł.

15 64 231 48 52 475 783 904 61 89 1057 263 490 538 626 71 950 57 71 2018 370 604 703 37 847 3152 225 80 360 665 826 55 97 967 84 4030 122 395 480 662 91 781 988 5005 72 104 21 22 68 378 562 88 603 55 870 924 42 6571 749 876 921 7179 236 329 49 61 402 83 509 98 789 870 903 91 8010 81 690 729 852 79 922 31 9083 135 53 293 415 40 59 72 83 554 67 684 804.

10095 198 200 92 469 527 92 788 868 11025 68 382 84 94 470 512 23 57 857 961 74 88 12037 62 355 591 610 46 13085 288 446 518 649 701 38 56 79 872 902 57 81 14064 195 296 341 455 506 607 44 739 809 930 15033 286 445 530 602 49 88 898 909 21 62 16043 141 244 407 574 677 95 731 959 17022 100 48 204 67 319 458 18004 244 65 90 318 51 483 614 793 871 911 26 19025 88 272 338 646 71 80 878 948

20004 19 32 246 478 94 96 511 21 680 886 21011 131 58 212 39 49 400 56 567 609 710 14 843 93 947 22117 233 34 403 31 49 85 865 981 23026 30 185 87 93 286 92 97 375 88 511 611 778 853 901 24230 85 427 518 92 622 64 774 879 988 25017 55 75 355 619 72 76 786 979 26209 317 688 727 831 903 27023 114 31 77 280 303 451 635 83 714 24 85 921 45 78 28079 507 832 98 965 92 29085 215 429 628 63 751 70

30064 413 504 607 740 83 852 31013 231 64 318 644 783 944 49 90 32002 19 287 300 82 408 506 49 660 69 913 56 33134 77 267 76 348 77 403 22 47 84 548 34083 237 488 97 529 36 81 94 612 709 60 883 35005 49 123 96 278 90 335 645 778 804 952 92 36151 283 398 478 79 94 743 810 47 92 944 37026 50 63 229 52 91 467 748 906 65 79 38003 8 165 347 98 464 514 726 60 850 65 89 996 39072 80 352 82 502 4 767 998

40110 58 341 592 616 18 68 807 66 11179 211 45 447 547 54 859 930 42252 381 476 869 93 979 43283 464 505 801 52 44040 601 815 956 45180 91 305 569 82 693 739 803 46104 17 354 97 435 730 46 47016 117 272 98 486 623 763 97 819 57 73 93 48055 110 681 82 93 819 957 49091 156 73 436 502 631 60 66 772 834 915 54 91

50102 574 664 51043 239 92 372 98 433 77 617 19 886 925 44 84 52048 162 87 205 314 98 544 92 845 979 53186 281 402 63 74 708 83 54093 147 48 76 87 274 308 80 591 866 94 933 55232 445 765 844 92 911 56022 263 373 504 29 80 885 973 80 93 57020 103 86 298 317 33 665 88 837 99 996 58067 128 66 412 550 89 655 785 833 67 976 59204 36 572 722 25 816 97

60241 503 605 18 741 824 87 903 13 61216 18 65 323 414 538 44 632 68 788 860 973 62033 148 80 241 371 445 86 526 35 38 56 63057 68 133 51 201 77 473 515 649 85 811 68 937 64032 188 284 316 423 524 821 85 915 65007 217 394 475 530 633 826 941 66012 94 210 86 333 53 556 75 827 957 78 67104 375 89 407 73 975 83 68081 91 109 23 83 97 253 364 91 666 830 95 973 69235 322 58 85 406 621 64 769 924 83

70049 111 203 31 36 78 348 418 63 94 550 78 620 84 719 47 79 823 48 916 71088 104 59 64 536 660 828 37 72082 96 183 313 780 972 73007 66 148 83 89 258 326 38 446 618 21 30 38 842 70 942 47 74013 93 94 607 38 75037 96 158 296 473 567 809 40 45 75 88 76241 321 41 75 82 462 696 763 980 93 77231 33 426 752 969 78010 74 160 94 413 541 54 84 897 79039 53 165 85 212 64 324 436 74 91 592 637 720 84 91 839 91 958.

80022 28 165 281 326 38 89 522 760 62 969 93 81566 632 37 750 938 59 82024 76 117 88 242 307 88 464 67 625 876 993 83076 401 538 59 600 43 75 752 87 801 84013 21 8301 8 76 452 521 707 28 804 31 97 901 85054 233 469 763 897 921 65 86055 199 263 377 494 729 964 87153 59 221 30 46 78 86 547 784 969 84 87 88018 142 239 96 372 76 89 667 858 66 906 29 32 91 89464 90 527 97 637 48

90153 220 66 402 516 63 90 878 89 91064 123 87 89 311 536 60 616 18 914 92093 151 255 308 31 43 646 846 965 86 93071 83 284 310 439 43 570 96 631 64 784 863 73 94034 236 71 95 426 736 38 63 870 87 935 90 95721 89 834 953 96133 321 27 411 17 517 769 932 72 97073 320 88 433 63 567 610 789 836 92 907 13 98138 96 212 78 96 468 589 96 638 811 21 99123 89 254 55 88 391 508 87 693 918 28 39.

100200 11 45 77 418 67 94 95 522 602 15 741 87 940 98 101053 259 384 482 539 619 719 93 961 102621 818 30 67 68 103012 21 104 21 23 303 87 401 62 515 688 85 819 26 993 104230 33 48 559 93 679 763 99 850 953 93 105008 57 167 73 312 56 424 634 754 927 106172 208 38 71 301 66 69 78 403 572 651 67 735 809 84 953 107006 39 212 18 53 332 59 453 83 633 70 840 89 981 108040 107 56 274 401 20 50 632 727 821 87 997 109192 551 646 739 829 85 913

110179 263 78 399 405 80 697 727 830 49 74 972 111117 90 204 56 347 664 94 784 112049 108 77 380 478 858 88 792 869 78 947 113122 332 44 445 668 803 86 114017 123 340 65 445 86 807 923 115151 67 248 86 561 746 52 116369 495 607 747 51 117184 357 543 76 790 817 964 118152 89 206 40 329 403 573 651 91 95 709 77 828 119115 304 58 83 510 73 94 742

120076 282 318 35 458 565 626 35 57 820 923 121158 207 66 367 68 547 98 632 59 734 44 833 95 986 122027 28 168 99 216 28 88 576 123179 227 85 451 520 83 639 45 722 901 83 124020 309 475 89 563 84 775 125059 137 63 218 87 321 506 661 807 913 25 126243 303 630 744 92 855 127002 193 248 99 517 31 98 600 65 748 88 910 49 128157 85 219 572 678 714 850 83 93 993

129044 151 93 207 68 97 472 92 582 764 911 12 30 50

130046 99 238 64 355 406 99 525 606 708 58 74 848 900 131082 69 132 66 342 63 513 27 83 623 56 832 74 955 132393 677 88 752 53 872 916 133232 65 92 308 496 524 66 71 91 951 134048 83 84 89 222 57 344 79 401 82 559 95 663 730 135142 209 327 456 60 509 52 82 657 748 951 136001 4 28 66 150 95 284 369 476 80 537 55 68 747 97 137004 168 75 206 15 24 94 463 513 67 600 65 755 905 138005 44 66 125 252 53 303 564 88 690 730 53 86 925 28 38 88 139016 68 275 356 525 82 749 809 15 972

140040 180 346 408 72 613 830 940 141058 61 228 302 6 77 924 64 142554 917 143008 107 88 374 472 566 693 723 805 46 902 144206 326 468 558 607 53 821 26 145020 124 216 393 405 643 829 72146052 288 342 443 510 613 85 728 983

147077 558 669 893 954 148008 60 130 211 36 316 19 570 635 762 812 27 35 56 99 993 149218 306 445 59 86 520 66 680

150032 84 91 240 429 592 629 745 88 151153 367 445 615 806 54 967 152277 88 451 79 521 57 615 81 704 845 58 78 153031 62 190 323 27 49 154167 68 260 449 84 525 70 773 812 48 79 930 155023 74 546 999 156015 33 80 103 17 26 429 670 81 84 981 157197 238 427 698 750 833 944 158051 102 243 89 350 447 97 651 75 83 713 816 72 159088 114 254 99 340 428 29 89 578 705

DRUGIE CIĄGNIENIE.

Stała dzienna wygrana 20.000 zł. — 108146.
25,000 zł. — 58543.
15,000 zł. — 119979.
10,000 zł. — 5964. 58625.
5,000 zł. — 34122. 46272. 60427. 101423. 136342. 143098.
2,000 zł. — 535. 6920. 7248. 17245. 23522, 31656, 36020, 66783. 92524. 142203 145399, 151033. 152429.
1,000 zł. — 1742. 11021. 11809. 13309. 13368, 16626. 19319. 23907. 24000. 35259. 43535. 44284, 54472. 56903. 57520. 61063. 62684, 62912, 74360. 83739. 84491. 84890. 87287, 99332. 106184. 110856. 124519. 134968. 135232.

WYGRANE PO 250 ZŁ.

640 1125 396 560 843 54 908 2487 923 3490 580 672 778 4177 222 47 68 551 938 5620 932 6392 417 23 786 949 7194 426 96 617 26 830 943 8630 850 951 9080 520 661 91 94 796

10006 96 717 11499 510 71 96 661 849 12184 763 993 13083 870 98 944 94 14136 501 665 839 995 15194 99 275 369 508 919 16000 201 27 445 17032 73 473 951 18067 357 64 406 21 534 918 19090 98 248 900

20742 849 21348 95 756 77 916 22082 480 594 919 23201 88 311 608 917 45 24010 291 444 807 25089 265 322 818 19 26013 73 74 90 495 865 27289 329 448 878 94 28170 722 29208 18 46 468 548 910 19

30160 206 56 535 64 630 791 990 31005 405 694 948 32140 48 84 308 559 782 33047 138 407 633 90 710 832 38 34176 252 375 553 698 35081 388 630 81 716 940 36137 377 87 580 744 803 37471 541 614 30 805 70 28233 53 405 39470 79 546 616 38

40463 601 76 780 950 95 41276 453 637 718 42538 43408 62 521 41 604 92 723 54 79 943 44027 45008 134 504 856 46005 101 289 464 534 683 725 47434 601 58 762 816 48586 918 50 49035 81 468 901 13

50118 38 91 531 44 70 635 948 50 51060 73 523 97 649 84 711 876 88 52074 92 795 824 28 70 907 51 53075 107 278 795 54040 121 481 822 55003 105 335 550 56792 805 57028 237 404 503 659 902 58508 868 90 931 59206 58 80 315 79 667 974

60057 500 730 847 57 967 61262 417 25 985 62025 95 233 738 42 94 988 63136 857 64465 599 697 65238 61 377 644 66580 317 30 67385 756 68855 69017 285 606 904 7 79

70195 286 824 71384 613 72128 239 656 73248 303 455 543 786 983 74652 757 75031 194 363 651 76181 446 603 28 945 77171 214 91 785 78230 45 519 742 19259

80286 434 561 89 98 906 81449 82115 739 941 83504 678 756 77 84047 77 271 413 35 551 85202 332 486 597 743 69 86006 79 105 226 334 4455 53 68 621 790 951 87097 212 483 902 31 35 88704 89123 221 397 659 789 90340 497 579

91224 546 866 83 92026 66 124 86 392 470 575 865 976 93116 661 704 986 94787 95612 19 837 909 96085 317 564 619 28 783 933 97347 58 745 905 98032 82 388 556 692 762 803 99044 191 507 88 662

100140 736 101357 75 426 817 920 57 102282 86 572 103095 197 301 400 504 58 605 35 702 60 104198 974 105230 106562 90 978 107009 156 223 74 90 349 476 592 950 108162 347 635 109215 56 944

110134 273 313 67 508 111648 787 951 112038 127 299 687 113240 64 479 761 940 114056 64 89 108 17 65 376 441 84 504 705 15 856 115065 108 305 475 941 116532 643 872 992 117068 292 489 734 864 910 118016 61 396 483 733 957 119420 60 691 778.

120080 429 509 36 661 121016 244 46 674 947 122445 507 123165 407 608 54 744 905 38 124197 438 919 125157 426 788 941 58 126135 988 127148 211 747 976 128097 769 829 129056 63 280 395 422 640 763 860.

130029 275 810 56 131114 357 83 447 793 829 132756 854 59 78 910 73 133104 201 348 648 819 74 85 994 135365 571 609 75 961 77 93 136000 107 67 91 667 754 137052 626 732 829 929 138075 655 93 853 69 940 139174 304 403 31 850 64 94 977 78

140082 327 814 141126 370 75 857 958 142357 683 807 143001 538 630 719 966 144002 591 606 996 145011 71 139 45 89 232 302 456 146400 13 15 508 767 842 920 25 97 147123 208 36 682 786 991 148465 557 714 89 802 954 149290 490 685.

150034 279 619 744 806 151151 441 80 536 64 76 799 905 152042 59 116 207 53 309 480 654 153303 44 559 612 946 49 154123 346 431 581 623 903 155161 912 156053 184 321 697 707 63 80 157309 407 25 881 900 7 70 158114 222 650 159098 141 396 616 79.

CIĄGNIENIE TRZECIE.

348 413 598 614 35 930 1659 778 2358 3466 4326 50 621 25 713 53 839 5423 60 68 649 929 6342 88 437 531 894 7242 445 639 46 817 28 37 73 919 8896 956 89 9402.

10618 54 936 11403 914 33 12124 90 221 48 13035 364 90 432 622 43 87 837 934 48 14109 38 399 567 602 15042 201 441 758 16042 222 416 528 849 17056 72 248 490 18054 243 391 731 47 807 47 52 85 19060 227 537 747 988.

20277 458 575 896 21025 53 447 727 35 978 22589 96 615 68 826 37 23029 225 76 506 600 930 24785 25043 299 347 433 26374 540 679 934 27006 232 351 97 608 86 853 75 948 28306 531 97 29461 813 48 56.

30112 37 704 86 969 31440 558 821 75 32604 55 83 789 816 33711 61 901 34078 150 202 439 868 95 35355 67 404 36402 915 37008 18 145 219 391 735 38286 340 919 41 39256 491 676 720 800.

40432 680 739 917 41037 39 181 339 577 706 24 806 905 15 42001 105 89 43352 472 560 89 916 65 44042 821 45206 46018 567 83 726 47134 37 73 202 59 772 48935 49041 519 641 995

50046 49 760 831 51348 70 451 99 532 66 67 691 890 998 52012 22 501 832 970 53080 498 602 4 899 54043 517 62 731 79 89 909 55052 451 815 925 33 56009 253 505 76 650 57388 414 20 520 29 39 615 776 918 25 58592 873 906 59347

60316 82 407 35 612 760 46 879 61752 851 62317 597 893 965 63058 221 48 433 608 729 54 938 64054 164 308 53 497 789 65386 545 64 66188 708 92 865 933 51 67060 356 81 655 87 870 956 59 68069 211 25 55 431 586 69036 142 237 72 396 473 630 984.

70141 521 35 946 71085 713 912 72019 30 433 511 12 881 921 25 56 73091 140 206 68 389 445 897 936 37 74611 800 80 75045 919 76331 489 572 676 787 84377304 96 403 74 500 18 642 815 78158 200 526 28 605 48 854 79288 349 402 77 525 49 944.

80850 81027 437 69082130 504 38 893 83161 318 601 2 847 84361 64 427 571 84 620 743 85546 678 729 803 994 86151 279 313 87 531 945 87103 403 606 823 51 88177 501 93 777 879 84 938 89158 278 357 413 653 60 82

90358 950 91060 221 60 451 645 862 74 92077 100 94 557 799 877 962 93502 5 11 38 721 886 94520 42 829 902 25 84 95369 96278 419 884 967 97238 533 98252 615 731 63 99088 96 226 65 810 76 960.

100097 204 377 422 74 747 101075 177 209 354 44 743 98 102113 71 256 694 840 992 103033 183 493 523 718 74 867 987 104099 101 11 48 449 105030 213 332 506 40 652 874 997 106169 251 107432 860 975 109218 411 44 544 922 90

110164 388 789 892 942 112146 254 506 781 818 113133 420 76 531 40 63 966 114472 115246 498 116384 533 99 621 817 65 117437 42 567 669 82 118015 999 522 34

120292 442 62 787 121092 232 399 496 602 822 972 122063 184 542 123211 963 124252 67 67 324 765 125162 504 810 126480 127099 509 603 62 128009 131 304 653 754 80 807 129024 39 532 43 58 645 95 955 92.

130276 311 131146 210 95 419 640 706 833 50 932 132023 266 412 23 782 826 43 133192 200 6 351 592 134265 670 90 917 135010 29 124 325 36 136199 221 878 922 137154 455 709 881 82 922 138181 242 615 43 58 814 98 932 139156 94 352 92

140194 526 738 141099 568 711 94 142111 403 607 702 51 835 144013 845 91 905 45013 205 90 361 585 146207 49 350 539 706 40 935 147313 683 148057 485 508 149655 871 73

150038 51 88 373 492 151100 73 300 621 74 735 39 98 834 951 152010 124 322 933 153208 10 521 613 780 999 154101 364 412 568 637 702 45 890 938 155053 607 860 156734 157694 960 69 158122 307 628 727 29 44 823 58 159524 803 32.

Ciechocinek-Cieplica

Na czym polega jego europejski rozgłos?

Sezon w Ciechocinku - Cieplicy podobnie jak i w latach ubiegłych, zapowiada się bardzo ciekawie, gdyż w programie przewidziany jest szereg sensacyjnych atrakcyj, imprez, zawodów, zakrojonych na skalę europejską. W głównym sezonie spodziewane jest również znaczne nasilenie ruchu turystycznego, który obejmie wycieczki z całej Polski.

Na szczęście zagubione w gąszczu zieleni dworki i pensjonaty, które przebyły w b. r. odmładzającą kurację remontu, nie lękają się przepełnienia. Ciechocinek bowiem posiada przeszło 3.500 pokoi, których przystępne ceny zaczynają się już od 5-ciu złotych (całodzienne utrzymanie).

Ciechocinek w ciągu ostatnich 4—5 lat przekształcił się jak wiemy dzięki inwestycjom w zdrojowisko o sławie europejskiej.

Na pierwszym miejscu wśród ostatnio dokonanych inwestycyj postawić należy piękną, nowocześnie urządzoną pijalnię, otwartą w roku bieżącym w Parku Zdrojowym. Pijalnia wykonana z marmuru kieleckiego jest ostatnim wyrazem techniki i wiedy balneologicznej, koncentruje trzy źródła wód kruszcowych („Krystynka", „Tereska" „Anusia") bardzo skutecznych w podkwasocie żołądka i jelit, w chorobach przemiany materii i niedokrwistości.

Obiektywny opis najnowszych urządzeń przeprowadzonych tutaj dla podniesienia poziomu lecznictwa belneologicznego bądź dla wygody kuracjuszy — przekroczyłby ramy niniejszego artykułu. Ograniczymy się więc do pobieżnego szkicu. Pragnący odpowiedniej kuracji (zła przemiana materi, artretyzm, reumatyzm, ischias, dna, choroby serca i układu nerwowego, kobiece, przewodu pokarmowego i t. d.), przeprowadzić ją, mogą w Ciechocinku w najnowocześniejszej postaci.

Wielki basen termalno-solankowy bije rekord, gdyż niema równego sobie w Polsce wymiarami i urządzeniem. Cieplica solankowa wytryskuje z głębokości 1300 metrów (36°3 wydajność ćwierć miliona litrów na godzinę) i jest jedyną w kraju termą o wielkich wartościach leczniczych.

Nowoczesnością urządzeń wyróżnia się również inhalatorium, jedno z największych u nas pozostające pod kierownictwem znanego laryngologa prof. d-ra med. Szmurły. Na bardzo wysokim poziomie postawione jest lecznictwo fizykalne: elektro i hydroterapia. Poruszając wielkie walory lecznicze Ciechocinka - Cieplicy, ujęte w ramy najnowszych zdobyczy wiedzy lekarskiej, nie możemy pominąć jeszcze innych czynników, potęgujących omawiane wartości zdrojowiska. Najważniejszym z tych czynników jest specyficzny klimat.

Powódź zieleni i kwiatów, w których pławi się to zdrojowisko wielkie nasłonecznienie i przesiąknięte solą powietrze stworzyły na międzytężniowej płaszczyźnie (Park Zdrowia) warunki atmosferyczne, odpowiadające klimatowi morskiemu (Adriatyk); znajdą tu świetny wypoczynek dla nerwów osobnicy zmęczeni pracą zawodową. Pływalnia termalno-solankowa, jako idealne pendant do tego klimatu zalecana jest między innymi przy cierpieniach nerwowych, w wyczerpaniu, apatii, nieżytach górnych dróg oddechowych, a nawet w rozedmie płuc nieznacznego stopnia. Niemniejsze znaczenie lecznicze dla cierpień nosa, gardła i krtani posiada ogród inhalacyjny, rozmieszczony pod pierwszą tężnią na przestrzeni około 3 ha.

Oto pobieżny przegląd wartości leczniczych Ciechocinka - Cieplicy podany specjalnie dla tych, których nie tyle może nęcą sezonowe atrakcje, ile celowa i skuteczna kuracja w jednym z największych zdrojowisk polskich — Ciechocinku - Cieplicy.

Dramatyczne dni w Czechosłowacji

Entuzjazm dla armii w ojczyźnie dawnego „wojaka Szwejka". — Wszyscy politykują i dyskutują o wojnie. — Demonstracje „białych pończoch" i zajścia uliczne. Cały kraj żyje w pogotowiu wojennym

(Specjalna służba korespondencyjna „Republiki")

W pociągu Praga — Warszawa.

Kiedy w Pradze odbywa się interesujący mecz piłki nożnej, dla Czecha przestają istnieć wszystkie inne sprawy. Kilkadziesiąt tysięcy ludzi na boisku, setki tysięcy przy głośnikach radiowych i przez komunikaty prasy śledzi to wydarzenie z niezwykłym zainteresowaniem. **Sława bramkarza Planicki przyćmiewa wszystko inne.**

Tym razem na boisku panował inny nastrój. Gdy przed meczem Irlandia—Czechosłowacja wybiegł Planicka na czele swojej drużyny na boisko, **przywitały go oklaski słabsze niż zazwyczaj.** Entuzjazm opanował widownie dopiero, gdy **przedefilowała przed nią... orkiestra wojskowa.** Kilkudziesięciu wojaków wprawiło 20.000 zebranych widzów w szał entuzjazmu. Rzucano do góry kapelusze i czapki, krzyczano bez przerwy: **„Niech żyje armia!"**

Pierwszy raz byłem świadkiem podobnej manifestacji na cześć żołnierza w Czechosłowacji. Pamiętam przed paru laty widziałem **żołnierza czeskiego na warcie przed koszarami.** Był dzień upalny. Stał **z rozpiętą bluzą, bez czapki, karabin oparł o mur.** Taki obrazek jest dziś nie do pomyślenia. Żołnierz stał się w Czechosłowacji osobą pierwszoplanową. Na niego zwrócone są oczy wszystkich. **On jest symbolem przyszłości Czechosłowacji.**

Podniecenie polityczne

— Wszyscy jesteśmy żołnierzami — mówił do mnie sąsiad na meczu, starszy pan, powyżej 50-ki. — **Mam trzech synów. Wszyscy pójdziemy, gdy zajdzie potrzeba. Nie boimy się. Spójrz pan w górę...**

Spojrzałem. Zamiast ptaków — samoloty. W którąkolwiek stronę spojrzeć, **małe i wielkie punkciki.** Niektóre o dziwnych, nieznanych bliżej liniach.

Dawniej mali chłopcy interesowali się autem. **Dziś bohaterami ich są nie mistrzowie — kierownicy, Chiron, Nuvolari czy Eyston ale piloci por. Nowak czy mjr. Ambruż.** Ten ostatni przeleciał właśnie na „rodzimym" samolocie 4.340 km. w linii prostej z Pragi do Tunisu w 26 godzin. Dziś każdy chłopiec, ledwie odrosły od ziemi, **zna wszystkie najnowsze typy samolotów, poznaje je na każdej wysokości.**

Z Pragi wyjechałem pod silnym wrażeniem ogólnego podniecenia. „Słowacka strzała" skróciła drogę z Pragi do Bratisławy o 2 i pół godziny. Jedzie się zamiast dawnych 6-ciu, — 4 i pół. Moi sąsiedzi w torpedzie — to przeważnie Słowacy. **Kupcy. Mówią o interesach. Po słowacku, węgiersku, czesku czy niemiecku.**

Mój sąsiad — pan z długą brodą. Ma przed sobą paczkę gazet. Możnaby się było zorientować po nich, jakich jest przekonań. Ale cóż, kiedy ma tam i **rządowe „Ceske Slovo" i faszystowski „Posledni list" i demokratyczny „Prager-Mittag" i henleinowską „Die Zeit".**

Tak, jak on, czytają dziś gazety w Czechosłowacji niemal wszyscy. Każdy chce się zorientować w sytuacji z wszystkich punktów widzenia. Odrzuca na stronę wojownicze artykuły przedwyborcze, sięga po wiadomości większej wagi.

— Jak w Sudetach?... Statut mniejszościowy?... Demarche w Berlinie?... Halifax — Masaryk?...

I tak cały dzień. Nie było sklepu, nie było osoby, z którą się zetknąłem, aby nie nawiązała rozmowy na któryś z tych tematów.

Demonstracje w Brnie

Wysiadłem w Brnie. U wyjścia z peronu oddaję chłopcu hotelowemu walizę. Do hotelu niedaleko, miałem ochotę się przejść.

Zauważyłem, że chłopiec ma do mnie jakiś interes:

— ...?

— Czy życzy sobie pan mieć walizę u siebie w pokoju zaraz, czy może być za godzinę?

— Może być za godzinę...

Nie skończyłem zdania **a chłopiec był już daleko. Pędził do... przechowalni bagażów.** Po to go nie potrzebowałem. Zanim zażądałem wyjaśnienia, już go nie było. Miałem zamiar złożyć zażalenie w dyrekcji hotelowej.

Jest 9.30 wieczorem. Ulice dziwnie puste. Główna — Masarykowa — potem plac Wolności.

Z placu prowadzą dwie małe równoległe uliczki, odległe od siebie o 50 kroków. **Na jednej od lat spacerują tylko Niemcy, drugą obrali sobie za „corso" — Czesi. Jedna i druga puste.**

Z Czeskiej dochodzą nagle **jakieś krzyki.** Z za dalekich domów wyłaniają się tłumy. Sztandar. Coś śpiewają. Trudno się zorientować o co im chodzi. Przeszło ich obok mnie kilka tysięcy. **Pierwsze szeregi zwarte, potym szeroką falą przez całą szerokość ulicy.** Gdy minęli, odsłonili kordon policji, który ich widocznie zawrócił.

Kordon stoi u wylotu ulicy, która prowadzi do niemieckiego domu. Wokół policja. Dalej tłumy. Gwiżdżą, krzyczą.

Trwa to już przeszło 2 godziny.

„Białe pończochy"

W „niemieckim domu" urządzili Niemcy zebranie z okazji trzeciego jubileuszu zwycięstwa Konrada Henleina w wyborach. Byłoby to uszło uwagi mieszkańców, gdyby nie fakt, że **większość zwolenników fuehrera sudeckiego przybyła na zebranie... czwórkami przez miasto. Mężczyźni w białych pończochach, kobiety w swoich dirndlach.**

Taka demonstracja szybko wywołała reakcję. W niespełna pół godziny pod „niemieckim domem" zebrało się kilka tysięcy Czechów. Gwizdali, krzyczeli „pfuj", „Niech żyje czeskie Brno", „Precz z Henleinem".

Teraz wiem, dokąd tak spieszno było chłopcu hotelowemu...

Zjawiła się policja, rozproszyła zebranych. Wypłynęli z drugiej strony. Nie ustawali w gwizdach i krzykach ani przez chwilę. Hałas wzmógł się, gdy przez otwarte okna „niemieckiego domu" doleciały **brawa, jakimi darzono mówców, senatorów Hilgenreimera i Krczala.** Wzburzenie wzrosło, gdy usłyszano **„Sieg Heil".** Policja nie mogła opanować sytuacji, której powaga rosła z minuty na minutę. Z pomocą przyszła żandarmeria.

Demonstrantów usunięto o kilka kroków dalej. Czekali cierpliwie, aż się ktoś wysunie z niemieckiego domu. A i tam czekano.

Było już dobrze po północy, gdy **policji udało się opróżnić jedną z ulic wylotowych i wyprowadzić pod swoją osłoną Niemców z zebrania.**

Wracali czwórkami. Trzymali się pod ręce, aby się nikt nie zgubił, nikomu nic nie stało. Młodzi, starszy, mężczyźni, kobiety. Najwięcej młodych — nie brakło i dzieci — i kobiet. Po drodze ktoś znikał z pochodu, wskakiwał w bramę swego domu. Z chodników padały sporadyczne okrzyki, kilka razy poszły w ruch pięści.

Dawno już świtało, gdy ucichły demonstracje.

Nazajutrz od rana ciągnęli ciekawi pod „niemiecki dom". Przechodzili szybko, spoglądając chyłkiem na teren wczorajszych zajść. Policja nie pozwalała się zatrzymywać.

Najwięcej radości miały dzieci. **Ogrodnicy miejscy rozdawali kwiaty, połamane podczas nocnych wydarzeń...**

Ekscesy uliczne

Nastrój był od rana podniecony. Zajścia wieczorne były tematem ogólnych rozpraw i dyskusyj. Gazety wydawały jedno nadzwyczajne wydanie po drugim, przynosząc ciągle nowe wiadomości o minionych demonstracjach.

„Henleinowcy prowokują czeskie Brno", „Zakazać noszenia białych pończoch", „Ukrócić zuchwalstwo" — oto główne tytuły pism czeskich.

Na pierwszą wieść o zajściach **przyleciał do Brna szef policji, wydając szereg ostrych zarządzeń.** Przez cały dzień krążyły po mieście silne patrole. Obawiano się powtórzenia zajść. Już od południa były robotnicze dzielnice brneńskie odcięte przez policję i żandarmerię od śródmieścia, a specjalnie od miejsc, w których mieściły się instytucje niemieckie. **Nie przepuszczano nikogo. Nawet najuczciwsze tłomaczenia i legitymowania się nie pomagały.**

Przed wieczorem na placach śródmieścia zbierali się ludzie. W klapach ubrań pojawiły się **wstążeczki o barwach narodowych z napisem „Nie damy się".** Zebrał się tłum, który niewiadomo jakimi drogami rósł. Policja przepędzała go z miejsca na miejsce, była jednak bezsilna wobec dwudziestotysięcznej masy. **Tłum ciągnął w stronę „niemieckiego domu". Po drodze zdemolował biuro przedsprzedaży biletów do teatru niemieckiego, wybił szyby w kilku sklepach niemieckich. Nie pomogła szarża policji, nie pomagały kordony żandarmerii na wszystkich ulicach.**

Nie można było przejść kilku kroków spokojnie. Co chwilę zatrzymywali policjanci lub żandarmi.

Mój pociąg odchodził z Brna około 11-ej wieczorem. Już koło 9-ej portjer udzielił mi ojcowskiej rady:

— Jeśli chce pan koniecznie dziś wyjechać, niech pan jedzie już na dworzec.

Skorzystałem z rady. Jechaliśmy z przeszkodami, okrężną drogą. Okolice dworca silnie strzeżone.

Alarm lotniczy

Po dwóch godzinach jazdy — przesiadka. **PRZEROV.** Tu trzeba prawie dwie godziny czekać na pociąg wiedeński do Warszawy.

Restauracja dworcowa w Przerowie ma ustaloną opinię wśród turystów. Kawa i rogaliki przerowskie słyną od lat. Nie odstępuję więc od tradycji. Przy stole restauracyjnym dłużą mi się chwile.

Nademną wisi fotografia marszałka Focha. Tu się kiedyś zatrzymał i zapisał do księgi restauracyjnej.

Po kątach trochę gości. Jakiś Bułgar usiłuje dogadać się na migi z Węgrem. Paru komiwojażerów. Jakiś młody chłopiec pisze list na różowym arkusiku...

Nagle popłoch. Kelnerzy w dzikim pośpiechu biegną w różne strony. Jeden do drzwi, drugi w przeciwnym kierunku...

— Gasić światła! — drze się „ober".

Przez otwierające się drzwi dochodzi mnie ponury ryk syren. Paru gości restauracyjnych z przerażeniem spogląda na siebie.

— Co się dzieje?

— Odpieramy atak lotniczy...

Ciarki przechodzą człowieka. „Na własne ryzyko" wychodzę na peron. Tonie w egipskich ciemnościach. Niczym duchy, uwijają się pracownicy dworcowi. **Maski gazowe w pogotowiu. Nikt nie ma czasu mi odpowiedzieć na pytania.**

Usiłuję sam powiązać fakty.

Napięta sytuacja w Brnie... Czyżby? Już?

Po 15-tu minutach **zajaśniało światło.**

— To niespodziewany alarm naszego pogotowia przeciwlotniczego — wyjaśnia teraz kelner. — **Poszło wszystko szybko.**

Odetchnąłem.

I tak w całym kraju **niespodziewane alarmy, próby, egzaminy.**

Chciałbym już wsiąść do pociągu warszawskiego. Położyć się wreszcie i odetchnąć.

Pociąg nadchodzi. Na przodzie wagony lwowskie, potym sypialny, następny do Gdyni, warszawskie z Budapesztu i Rzymu, znów sypialny z Wiednia, restauracyjny... Wskakuję do wagonu budapeszteńskiego.

— Obym tylko znalazł dobre miejsce...

Pierwszy przedział pusty, następny też... Cały wagon zupełnie pusty. Następny wagon też!

W wagonie rzymskim pięć osób. Jakaś pani z wycieczki, dwaj Łotysze, jakiś wytworny pan z oblepionymi znaczkami hotelowymi kuframi, jakiś młody człowiek z „Corriere" w kieszeni.

Z Wiednia i Budapesztu nikt nie jedzie.

W uszach wyje jeszcze przerowska syrena.

L.

Budżet m. Łodzi zatwierdzony

przez wydział wojewódzki. — Okres prowizorium skończył się

Wczoraj odbyło się, pod przewodnictwem naczelnika wydziału samorządowego urzędu wojewódzkiego, inż. Jellinka, w obecności delegata ministerstwa spraw wewnętrznych, nacz. dra Wrony, **posiedzenie wydziału wojewódzkiego, na którym m. inn. rozpatrzono budżet Łodzi na rok 1938-39 oraz budżet Tomaszowa Mazowieckiego. Obydwa budżety zatwierdzono z drobnymi, nie wprowadzającymi żadnych zasadniczych zmian, poprawkami.** Obecnie przedłożone będą one **do podpisu p. wojewodzie Józewskiemu.** Okres prowizorium budżetowego został w ten sposób zakończony.

Następnie kier. mgr Petrus zreferował szereg spraw organizacyjnych, zaś radca Przedpełski wygłosił referat na tematy samorządowe.

Wydział wojewódzki uchwalił następnie, by powiatowe związki samorządowe otoczyły większą i ściślejszą **kontrolą rodziny, które przyjmują do siebie za opłatą na wychowanie sieroty.** (l)

Dyżury aptek

Nocy dzisiejszej dyżurują następujące apteki: S. Kon i S-ka — Plac Kościelny 8, A. Charemza — Pomorska 12, W. Wagner i S-ka — Piotrkowska 67, Z. Gorczycki — Przejazd 59, I. Zajączkiewicz — Plac Boernera, Z. Szymański — Przędzalniana 75, M. Epsztein — ul. Piotrkowska Nr. 225.

Wszystkim, którzy okazali nam współczucie i wzięli udział w odprowadzeniu na miejsce wiecznego spoczynku drogich nam zwłok

B. P.

GUSTAWY OSTROWSKIEJ

składamy serdeczne „Bóg zapłać“.

DZIECI i RODZINA

Jutro w środę, dnia 25 b. m. o godz. 1.30 po poł. w pierwszą bolesną rocznicę śmierci naszej najukochańszej i nieodżałowanej

B. P.

z EDELBAUMÓW

Bronisławy Kałuszyner

odbędzie się na Cmentarzu Żydowskim nabożeństwo żałobne oraz odsłonięcie pomnika.

O smutnej uroczystości zawiadamiają krewnych i znajomych

Mąż i Rodzina

Nowy O.K.R. P.P.S. w Łodzi
został wybrany na konferencji okręgowej

. Onegdaj odbyła się w Łodzi konferencja okręgowa łódzkiej organizacji PPS. Po sprawozdaniu z działalności OKR. PPS w Łodzi referat polityczny wygłosił b. poseł Pużak, przedstawiciel centralnego komitetu wykonawczego partii, po czym wywiązała się dyskusja na tematy organizacyjne i polityczne.

Po dyskusji dokonano wyboru 27 członków nowego OKR. M. in. wybrano pp. Szewczyka, Potkańskiego, Golińskiego, Skrzydlewskiego, Kruczkowskiego, Walczaka, Hartmana, Stawińskiego, Malinowskiego, Andrzejaka, Wachowicza i in.

W końcu uchwalono szereg rezolucyj. Konferencja okręgowa jednomyślnie zaakceptowała uchwały rady naczelnej PPS z dnia 20 marca b. r.

Ukonstytuowanie się OKS. PPS w Łodzi i wybory prezydium odbędą się w środę. (i).

TEATR — MUZYKA SZTUKA

TEATR POLSKI.

Dziś, we wtorek, o godz. 8.30 wiecz. sztuka Pagnola „Fanny“ w reżyserii Z. Biesiadeckiego.

Trzy znane tancerki — Loda, Alicja oraz Erna wystąpią jutro o godz. 8.30 wiecz. z wieczorem tańców i piosenek.

Bilety już do nabycia w kasie teatru.

TEATR LETNI
(w parku Staszica).

Dziś i codziennie zasłużone oklaski zbierają w Teatrze Letnim wykonawcy komedii Skutetzky'ego „Małe szczęście Agnieszki“. Początek punktualnie o godz. 9-ej wiecz. Powrót tramwajami zapewniony.

TEATR KAMERALNY.

Występy Teatru Habima po cenach zniżonych.

Dziś, we wtorek o godz. 8.30 wiecz. zespół hebrajski teatru „Habima“ wystąpi z nową premierą — a to ze sztuką Szol. Alejchema „Trudno być Żydem“. Dyrekcja „Habimy“ zniżyła znacznie ceny biletów.

TEATR „NOWOŚCI“ W FILHARMONII.

Dziś o godz. 9.30 wiecz. warszawski teatr „Nowości“ wystawia widowisko satyryczne p. t. „Hot die Welt a Idele“ w obsadzie sił artystycznych sceny i ekranu żydowskiego z Dżiganem, Szumacherem, Holcer, Folman, Openheimem i innymi na czele. Powiększona orkiestra oraz chór rewelersów pozostaje pod kierownictwem dyrygenta I. Szajewicza. Bilety sprzedaje kasa Filharmonii.

Wszystkim, którzy okazali dowody współczucia i wzięli tak serdeczny udział w odprowadzeniu na miejsce wiecznego spoczynku drogich nam zwłok

ś. † p.

inż. Pawła Rumpla

składa serdeczne podziękowanie

RODZINA

Po długich i ciężkich cierpieniach, zmarła nasza najukochańsza żona, matka, babka, siostra i teściowa

B. P.

Balbina (Bajla) z Zajfertów

RUBINOWICZ

przeżywszy lat 54.

Wyprowadzenie drogich nam zwłok nastąpi dziś, we wtorek, dn. 24 maja, o godz. 2-ej po poł. z domu żałoby, przy ul. Zgierskiej Nr. 24, o czym zawiadamia pozostała w nieutulonym żalu

stroskana RODZINA

Z powodu zgonu B. P.

GUSTAWY OSTROWSKIEJ

wyrazy głębokiego współczucia pozostałej Rodzinie składa

Tow. Przem.

K. WASILEWSKI i S-ka Sp. Akc.

Warszawa.

Nasz reporter zanotował:

Ulicą Gdańską, w stronę ul. 11-go Listopada, jechał wczoraj w południe dorożką 47-letni Abram Hercberg, kupiec z Radomska. Hercberg zasłabł nagle i kiedy przybył lekarz pogotowia, denat już nie żył. Czwarty komisariat prowadzi dochodzenie.

Zwłoki umieszczono w prosektorium.

★

Na ulicy Brzezińskiej najechany został przez wóz 11-letni Rywen Kaczka, zamieszkały przy ulicy Łagiewnickiej Nr. 11. Pogotowie udzieliło doraźnej pomocy poszkodowanemu, po czym przewiozło go do domu.

★

W domu przy ulicy Gorzkiej Nr. 3 pokłuty został nożami 26-letni Teofil Rokita, lokator tego domu. Poszkodowanemu przebito policzek i zadano kilka ran głowy. Rannego opatrzono na miejscu — za nożowcami wdrożyła policja poszukiwania.

★

Na cmentarzu katolickim na Dołach znaleziono wczoraj porzucone zwłoki noworodka płci męskiej. O fakcie tym powiadomiono władze policyjne, które wszczęły dochodzenie.

★

Do 9-go komisariatu policji państwowej doprowadzony został Bolesław Mytkowski, zamieszkały przy ulicy Gołębiej Nr. 9. Mytkowski, będąc pijanym, wyrywał drzewka na ulicy Rokicińskiej. Mytkowskiego osadzono w areszcie. Jako poszkodowany wystąpił Zarząd Miejski

★

Z podwórza domu przy ulicy Brzezińskiej 94 nieznani sprawcy skradli resorkę, należącą do Tauby Wierzchowskiej. Poszkodowana oblicza stratę na 170 złotych.

— Lajzer Berkenwald (Cegielniana 23) i Zejwel Zabrowski (Lotnicza 16), zatrzymani zostali na kradzieży mieszkaniowej u Bera Zauchmana przy ulicy Pomorskiej Nr. 5.

Podejrzanych osadzono w areszcie do dyspozycji władz.

Za obrazę Narodu Polskiego
sąd skazał Mindela na 2 mies. aresztu z zawieszeniem

W dniu 13 grudnia r. ub. do właściciela domu przy ul. 11 Listopada 137 — Gustawa Mindela przybył listonosz Maksymilian Chirek, celem sprawdzenia książki meldunkowej. W toku rozmowy doszło pomiędzy Mindelem a Chirkiem do ostrej wymiany zdań i wreszcie Mindel zwymyślał **listonosza w sposób, uwłaczający jego godności Polaka.**

Wczoraj Mindel odpowiadał przed sądem grodzkim. Świadkowie zeznali, iż oskarżony znany jest ze swego nastawienia antypolskiego.

Sąd skazał Gustawa Mindela **na 2 miesiące aresztu z zawieszeniem. (l).**

Wł. Maciąg zwolniony
aż do rozprawy sądowej

W dniu wczorajszym decyzją sędziego śledczego po 10-dniowym pobycie w areszcie śledczym, ostatnio w więzieniu przy ul. Gdańskiej, zwolniony został i postawiony na wolnej stopie aż do rozprawy karnej Wł. Maciąg, redaktor odpowiedzialny „Orędownika“.

Jak donosiliśmy kilkakrotnie, Maciąg został aresztowany na skutek zamieszczenia w „Orędowniku“ w dniu Żałoby Narodowej wiadomości o mającej się odbyć zabawie w lokalu „Pracy Polskiej“. (l).

Dłużej pracować będą w lecie
wszystkie rozgłośnie Polskiego Radia

Nowy program Polskiego Radia na sezon letni wchodzi w życie z dniem 29 maja i obowiązywać będzie do dnia 1 października r. b.

W niedziele i święta ogólnopolska stacja w Raszynie nadawać będzie program przez 16 godzin na dobę, w dnie powszednie przez 11 godzin. W stosunku do lata ubiegłego roku program więc rozszerzony został o 45 minut w dnie powszednie, a o godzinę w niedzielę.

Rozszerzenie programu radiowego w okresie letnim jest charakterystyczną cechą radiofonii polskiej, która wychodzi z założenia, że w okresie letnim, kiedy właśnie nadawany jest program o charakterze rozrywkowym, a przede wszystkim aktualnym, winien zacieśniać się kontakt między ogółem słuchaczy a radiofonią.

Te tendencje znalazły przede wszystkim wyraz w fakcie, że wszystkie rozgłośnie regionalne nadawać będą program poranny o godzinę dłużej niż w zimie.

Rozgłośnia Katowicka, obsługująca robotników, udających się do pracy wcześnie rano, rozpoczynać będzie swój program dzienny nie o godzinie 6.15, jak dotychczas, ale już o godz. 5,15 i nadawać go będzie do godz. 8.00, czyli, że również urzędnicy zaczynający o tej porze zajęcia będą mogli przed pójściem do biur słuchać programu polskiej stacji. Warszawa I i Łódź zaczynać będą program dzienny o tej samej godzinie co dawniej, natomiast wszystkie inne regionalne rozgłośnie Polskiego Radia o godz. 6.45.

Na program poranny została zwrócona w okresie letnim specjalna uwaga, dzięki czemu w programie tym będzie nadawana codziennie muzyka żywa w wykonaniu własnych orkiestr Polskiego Radia, lub też dętych o pogodnym i wesołym charakterze. Cały odcinek poranny utrzymany będzie w charakterze informacyjno-rozrywkowym.

Analogiczną reformę programu porannego jak w Katowicach przeprowadzi Polskie Radio również w drugim robotniczo-przemysłowym ośrodku Polski a mianowicie w Łodzi, z chwilą ukończenia w Łodzi budowy specjalnego gmachu radiowego i nowej stacji nadawczej o sile 10 kW, która zastąpi obecną stację nadawczą. Wówczas i robotnicy łódzcy otrzymają możność słuchania programu radiowego przed wyjściem z domów do fabryk.

Wydatki Ubezpieczalni

łódzkiej w pierwszym kwartale r.b.

W pierwszym kwartale r. b. Ubezpieczalnia Społeczna w Łodzi wypłaciła tytułem świadczeń w ubezpieczeniu na wypadek choroby i macierzyństwa ogółem 2.678.877 zł.

Na zasiłki pieniężne (chorobowe—domowe i szpitalne — dla położnic — dla karmiących matek — pogrzebowe) wydano 587.957 zł.

Wydatki związane z lecznictwem przedstawiają się następująco: opieka lekarska 792.395 zł., środki lecznicze 416.936 zł., szpitale i zakłady lecznicze 812.112 zł., leczenie w bratnich ubezpieczalniach 11.468 zł., profilaktyka 58.009 złotych. Razem wydatki na lecznictwo wyniosły 2.090.920 zł.

Dobry przykład Gdyni

Walka ze śmiercią wśród dzieci

Komitet Szczepień Przeciwgruźliczych mieści się w lokalu Poradni dla Schorzeń Płucnych Ubezpieczalni Społecznej w Gdyni. Z przyjemnością staję w jasnej poczekalni, bo na dworze skalisty wiatr morski z zadziwiającą siłą tłoczy w płuca podniesiony z ulicy kurz i sypie piaskiem w oczy. Tu, za ochroną szklanych ścian jest cicho, spokojnie. Wiatr nie targa człowiekiem, choć dobroczynne promienie słoneczne przenikają swobodnie przez przezroczyste ściany, kładąc się na porozwieszanych obrazach, ilustrujących w jaki sposób należy wystrzegać się oraz prowadzić walkę z największym wrogiem ludzkości — gruźlicą.

„Matko! — krzyczy napis na jednym z obrazów — pamiętaj, że karmiąc dziecko łyżeczką, której zawartość studzisz własnymi ustami, możesz zarazić swe maleństwo gruźlicą!"

„Brud najlepiej sprzyja rozwojowi „gruźlicy" — poucza drugi plakat — „myjcie więc ręce przed każdym posiłkiem".

Potem mówi mi lekarz:

— Proste w ujęciu plakaty, odpowiednio zredagowane i zilustrowane, są doskonałą bronią w walce z gruźlicą. Dając szerokiemu ogółowi przynajmniej elementarne pojęcie o sposobach zapobiegania zarażenia siebie czy swoich najbliższych prątkami Kocha, przyczyniają się w znacznej mierze do podniesienia powszechnego stanu zdrowia w Polsce, które jeszcze do niedawna znajdowało się na jednym z ostatnich miejsc w Europie.

— A co jest główną przyczyną podniesienia stanu zdrowotności? — zapytuję.

— Składa się na to wiele czynników. Ale przede wszystkim olbrzymia praca Ubezpieczalni Społecznej i jej wybitne społeczne nastawienie. Troszczona bowiem nie tylko o swoich członków, lecz również niesie pomoc wielu pokrewnym organizacjom, stojącym na straży zdrowia ogółu ludności, jak np. Stacji Opieki nad Matką i Dzieckiem, Kuchni Mlecznej i t. p. Komitet Szczepień Przeciwgruźliczych otrzymuje od Ubezpieczalni Społecznej lokal oraz mamy do dyspozycji jej dobrze funkcjonujący aparat administracyjny. Dzięki tej pomocy można było rozpocząć walkę z gruźlicą na wszystkich frontach. Jeden z nich — to mój odcinek — szczepienie przeciwgruźlicze noworodków.

Już dawno rozpowszechniona na Zachodzie metoda szczepień noworodków szczepionką B. C.G. w Gdyni została zapoczątkowana dopiero przed dwoma laty. Jest to szczepienie doustne, polegające na podaniu małemu pacjentowi szczepionki zmieszanej z pokarmem. Szczepionka podana w powyższy sposób dziecku, które nie przekroczyło jeszcze 10 dni życia, przenika młody organizm uodporniając go od zarażenia gruźlicą, zbierającą corocznie obfite żniwo wśród ludzkości.

W walce ze śmiercią wśród dzieci odnieśliśmy poważne sukcesy. Na terenie Gdyni przedstawiają się one następująco:

Z pośród 3.500 dzieci uodpornionych szczepionką przeciwgruźliczą zmarło tylko 3 procent, podczas gdy śmiertelność dzieci nieszczepionych wynosiła przeszło dwa i pół raza więcej — bo prawie 8 procent.

— Stąd — kończy lekarz — możemy wysnuć wniosek jasny, śmierć zostaje powoli, lecz systematycznie zwyciężana. W tej dziedzinie — możemy to śmiało powiedzieć — zbliżyliśmy się wielkimi, jakby siedmiomilowymi krokami do poziomu śmiertelności krajów takich, jak Norwegia, Szwecja, Holandia, Szwajcaria, czy Stany Zjednoczone A. P., w których zgony dzieci są najmniejsze. Sądzę więc, że Komitet Szczepień Przeciwgruźliczych w Gdyni, korzystając z pomocy Ubezpieczalni Społecznej, dzięki której mógł rozwinąć swą działalność, dobrze przysłużył się Polsce, wydzierając z objęć śmierci w samej tylko Gdyni w ciągu zaledwie dwuletniej działalności kilkaset istnień, które są przecież przyszłością narodu.

St. S.

Czy nastąpi wypowiedzenie orzeczenia

komisji rozjemczej dla przemysłu włókienniczego. — Majstrowie zapowiadają strajk. — Sezonowcy w urzędzie wojewódzkim

Wczoraj odbyło się wspólne posiedzenie zarządów wszystkich związków włókniarzy, działających na terenie Łodzi — klasowego, „Praca", ZPZZ, ChZZ i ZZP, zwołane specjalnie celem naradzenia się nad ewentualnym **wypowiedzeniem orzeczenia w przemyśle włókienniczym.**

Termin wypowiedzenia upływa we wtorek, 31 maja. O ile do tego terminu nie zostanie wystosowany przez jedną ze stron list z wypowiedzeniem — **ważność orzeczenia, regulującego warunki pracy w przemyśle, przedłuża się o jeden rok.**

Na posiedzeniu wczorajszym omówiono wszystkie dodatnie i ujemne strony orzeczenia. Nie powzięto jednak jeszcze żadnej wiążącej uchwały. **odkładając to do poniedziałku przyszłego tygodnia.** W ciągu bieżącego tygodnia we wszystkich związkach odbędą się **zebrania delegatów fabrycznych,** na których omawiana będzie ta sprawa. Decyzja zapadnie na ponownym wspólnym posiedzeniu **w dniu 30 b. m. o godz. 5 po poł.**

* * *

Nadzwyczajna komisja rozjemcza, która wydała orzeczenie dla przemysłu pończoszniczego, zaleciła równocześnie **powołać komisję mieszaną składającą się z przedstawicieli obu stron, celem opracowania dodatkowej taryfy płac.** Komisja miała rozpocząć swe prace w dniu 15 maja. Przemysłowcy oświadczyli jednak, że swych przedstawicieli narazie nie delegują, wobec wniesienia przez nich sprzeciwu do ministerstwa opieki społecznej i żądania uchylenia orzeczenia. Obecnie, gdy sprzeciw został odrzucony, **związki zawodowe ponownie zwróciły się do zrzeszenia przemysłowców pończoszniczych, prosząc o delegowanie przedstawicieli do komisji i ponownie spotkali się z odpowiedzią odmowną.** Wobec powyższego **dziś udaje się delegacja do okręgowego inspektora pracy.**

* * *

Donosiliśmy, **iż sekcja majstrów fabrycznych wykończalniczych powzięła uchwałę proklamowania strajku protestacyjnego wobec przewlekających się rokowań o układ zbiorowy.** W bieżącym tygodniu uchwały takie mają podjąć również majstrowie, zrzeszeni w sekcjach przędzalniczej, tkackiej i t. d.

* * *

Przedstawiciele związków zawodowych robotników sezonowych **udają się dziś do urzędu wojewódzkiego, gdzie prosić będą o uwzględnienie i poparcie ich postulatów, zmierzających do podwyższenia stawek płac, rozszerzenia tygodnia pracy i zatrudnienia wszystkich robotników z roku ubiegłego.** (i)

Kobieta strzeliła do siebie

Zamach samobójczy 13-letniej dziewczynki

W domu przy ul. Głównej 55, w mieszkaniu własnym, popełniła **niezwykły, jak na kobietę, zamach samobójczy 25-letnia Irena Piotrowiczowa, właścicielka baru,** mieszczącego się w tym samym domu.

Sąsiedzi usłyszeli około godziny 2-ej po południu **odgłos dwóch strzałów, dochodzący z mieszkania młodej kobiety.** Gdy wbiegli do jej pokoju — znaleźli ją leżącą na podłodze. Z ran lewego przedramienia sączyła się krew.

Piotrowiczowa strzeliła do siebie dwa razy, lecz strzały nie były celne. **Lekarz opatrzył rany, uznał je za niegroźne i pozostawił desperatkę w domu. Denatka odmawia wyjaśnień.**

* * *

W domu przy ul. Bankowej 14 w komórce na swej własnej posesji **odebrał sobie życie przez powieszenie, Oskar Jankowski.** Gdy denata odnaleźli sąsiedzi — pomoc już była daremna. Lekarz pogotowia stwierdził zgon, a władze wdrożyły dochodzenie, celem ustalenia przyczyn rozpaczliwego kroku.

* * *

W domu przy ul. Lelewela 3 targnęła się na swe życie samobójczyni niezwykła: **trzynastoletnia dziewczynka— Maria K.,** zażyła jodyny w chwili, gdy dowiedziała się, że jej matka została powiadomiona przez kierowniczkę szkoły o braku małej sumki ze składek koleżeńskich, powierzonych pieczy dziewczynki. Stan młodocianej denatki nie budzi obaw. (l)

Nie pijcie surowego mleka

Pryszczyca wśród zwierząt zagraża również ludziom

W związku z szerzącą się wśród bydła chorobą pyska i racic t. zw. pryszczycą, należy zauważyć, że wprawdzie choroba ta nie przedstawia bezpośredniego niebezpieczeństwa dla ludzi, jednakże w pewnych warunkach stwierdzono, że **zachorowania mogą się zdarzyć.** Zarazek pryszczycy nie jest trwały i stosunkowo łatwo ulega zniszczeniu. Ze względu na to, **że zarazek ten może znajdować się w mleku,** należy je w stanie przegotowanym spożywać tylko. Co do mleka zsiadłego, istnieje mniejsza obawa, że zawiera ono zarazek pryszczycy, na wszelki wypadek jednak lepiej nastawiać mleko również przegotowane.

Wobec tego, że mimo nadzoru weterynaryjnego, który zapobiega dopuszczaniu do sprzedaży produktów, pochodzących od zwierząt zakażonych, zdarzają się wypadki dostarczania mleka przez rozmaitych pokątniarzy i domokrążców, należy bardziej niż kiedykolwiek unikać kupna nabiału ze źródeł niepewnych.

Marian Piechal i jego pies

Epilog sądowy przykrego incydentu w dniu. 1. kwietnia

W dniu 1 kwietnia r. b., jak donosiliśmy nazajutrz, między poetą łódzkim Marianem Piechalem a jego sąsiadem, zamieszkałym również w domach ZUS-u przy ul. Bednarskiej — Józefem Martinkiem, majorem w stanie spoczynku, doszło do incydentu na tle sporu o... psa.

Poeta Piechal ma dużego Bernardyna, który często obszczekuje sąsiadów. Widok olbrzymiego psa, pozornie bardzo groźnego, szczekającego i szczerzącego kły, nie wpływa uspokajająco na przechodniów. P. Martinek zirytowany powtarzającymi się napaściami psa, uderzył jego właściciela i krzyknął doń: „Parch!"

Wczoraj na wokandzie sądu grodzkiego znalazła się sprawa z oskarżenia prywatnego p. Piechala przeciwko majorowi Martinkowi.

Rozprawie przewodniczył sędzią Bednarz. Oskarżenie posiłkowe wnosił adw. Fichna. Bronił adw. Knappik.

Na wniosek przewodniczącego **wyraził oskarżony gotowość przeproszenia oskarżyciela,** na co się ten ostatni zgodził.

P. Martinek oświadczył, iż żałuje swego czynu, który podyktowało zdenerwowanie, zadeklarował 30 zł. na FON. i wyciągnął rękę do literata.

Oskarżyciel oświadczył: „Przyjmuję pańskie oświadczenie" — jednak swojej ręki nie wyciągnął.

Incydent został zlikwidowany. (l).

Ukarani przez starostwo

Sąd starościński na wczorajszej sesji rozpatrzył szereg spraw o wykroczenia.

Za wszczynanie awantur na ulicy, zaczepianie przechodniów-Żydów oraz posiadania t. zw. „paragrafów" skazani zostali: Franciszek Kaj, bez stałego miejsca zamieszkania, na 1 miesiąc aresztu; Edward Bresz, zamieszkały w Rokiciu — na 14 dni aresztu; Stanisław Kubiak, bez stałego miejsca zamieszkania, — na 7 dni aresztu; Adam Mantaj (Lutomierska 18) i Henryk Urbańczyk, bez stałego miejsca zamieszkania — na 3 dni aresztu, Jan Balcerski (Niciarniana 7) — na 20 zł. grzywny z zamianą na 2 dni aresztu.

Z zaczepianie przechodniów na ulicy, prostytutka Sara Eisner (Ciesielska 17), skazana została na 3 dni aresztu.

Z uprawianie gry hazardowej w karty w kawiarni przy ul. 11-go Listopada Nr. 11, właściciel kawiarni Jakób Berliński ukarany został grzywną w sumie 150 zł.

Za strzelanie ze straszaka przed Katedrą, Stanisław Olejniczak, Rybna 19, skazany został na 5 dni bezwzględnego aresztu.

Za przetrzymywanie składek na rzecz Ubezpieczalni, Józef Zubert, zamieszkały w Nowych Sadach, ukarany został grzywną w sumie 600 zł., a Zygmunt Andrzejewski, również zam. w Nowych Sadach — na grzywnę w sumie 400 zł. (i)

Pożary w fabrykach

Straż ogniowa wzywana była wczoraj do dwóch pożarów.

Około godziny 3-ej popołudniu pojawił się ogień w przędzalni Sp. Akc. S. Rosenblatt przy ul. Żwirki 36. Ogień został ugaszony przez własną straż fabryczną jeszcze przed przybyciem straży z miasta.

Podobny przebieg miał pożar w zakładach firmy Eisert przy ul. Żwirki 19.

Z nieustalonych narazie przyczyn pojawił się o godz. 7 wiecz. ogień w magazynie chemikalij. Gdy przybyła straż — strażacy miejscowi już pożar zlikwidowali. (l).

Kurier Handlowo-Przemysłowy

„REPUBLIKA" z dnia 24 maja 1938 r.

Tezy O.Z.N.

Wśród uchwał sesji rady naczelnej O. Z. N. z dziedziny gospodarczej, tezy tyczące inwestycji wysunęły się na plan pierwszy.

Eliminując nakłady związane z obronnością i użytecznością ogólno-społeczną, tezy w ten sposób wyodrębniają inwestycje właściwe i poddają te ostatnie zupełnie słusznie, dwóm postulatom: rentowności oraz przydatności dla rozbudzenia inwestycji względnie wzmożenia procesów produkcyjnych.

Dalsze tezy ustalają hierarchię inwestycji, obejmującą podstawowe urządzenia gospodarcze (a więc komunikacje, inwestycje energetyczne), inwestycje bezpośrednio przyczyniające się do uprzemysłowienia kraju, na dalszym miejscu — urządzenia podnoszące produkcję rolną i ułatwiającą obrót handlowy produktami rolnymi. I ten postulat wydaje się trafny i słuszny.

Poza wreszcie kilkoma tezami o charakterze raczej instrukcyjnym aniżeli programowym (szybkie tempo wykańczania prac w celu szybszej fruktyfikacji nakładów: „robotnik do roboty, a nie robota do robotnika"; unikanie rozwiązań kosztownych i luksusowych w budownictwie publicznym) — na czoło wysuwa się teza V-ta programatyczna ustalająca stosunek udziału państwa, samorządu i inicjatywy prywatnej w dziele inwestycyjnym. Rezerwując państwu tak zw. „inwestycje podstawowe" w sensie określonym wyżej, O.Z.N. zaleca:

„Inicjatywa prywatna działa na odcinku rentujących się inwestycji i zakładów w dziedzinie produkcji i wymiany".

Takie rozgraniczenie sfer nie inicjatywy uważać trzeba za odpowiadające istotnym i realnym potrzebom. Podpisać się pod nim może każdy, kto właśnie w gałęziach przez tezy O.Z.N. żegoU kto nadmiar etatyzmu, właśnie w gałęziach przez tezy O.Z.N. zastrzeżone dla inicjatywy prywatnej, uważa za poważną przeszkodę dla należytego rozwoju gospodarczego Polski.

Oczywista o przebiegu rzeczy rozstrzygać będą nie „tezy", a praktycznie stosowana polityka gospodarcza. Słusznie powiedziano o niej na wstępie omawianej rezolucji, że powinna wyzwalać wszystkie społeczne siły gospodarcze. Tymbardziej — nie hamować ich. I nam się wydaje, że tylko wtedy inicjatywa prywatna — dzisiaj w Polsce „potencjalnie zaakumulowana" — może w pełni spełnić swe zadanie.

Pod tym kątem widzenia należy oceniać całość polityki gospodarczej i poza-gospodarczej.

az.

Wieści gospodarcze

—o—

ZYSKI COATS'A.

Jeden z największych angielskich koncernów nicianych, Coats, kontrolujący szereg przedsiębiorstw na całym świecie, ogłosił ostatnio swój bilans za r. 1937, z którego wynika, że pomimo podwyżki podatków i zwiększonych kosztów produkcji, zyski koncernu znacznie się zwiększyły. Czysty zysk przekracza 2 miliony Ł. Dywidenda wyniesie 10 proc. przy jednoczesnym powiększeniu rezerw specjalnych o 50.000 Ł.

Jest rzeczą charakterystyczną, że jedynym terenem, na którym Coats poniósł straty w eksporcie, był rynek Stanów Zjednoczonych. Przedsiębiorstwo uniknęło innych strat dzięki bardzo ostrożnej polityce zakupów surowca na początku 1937 r. Jak wiadomo, ceny bawełny w drugiej połowie 1937 r. uległy silnej redukcji, co naraziło szereg przedsiębiorstw angielskich na poważne straty. Ostrożna polityka zakupów uchroniła Coatsa przed tymi zakłóceniami.

ANGLICY W TURCJI.

Grupa finansistów angielskich zwróciła się do rządu tureckiego z propozycją wybudowania w okolicach Ankary fabryki rur. Pojemność produkcyjna fabryki miałaby pokryć nie tylko zapotrzebowanie Turcji, ale umożliwić eksport do innych państw Bliskiego Wschodu.

Nadmienić należy, że projekty te nie mają nic wspólnego z rokowaniami prowadzonymi ostatnio w Londynie i Ankarze i w sprawie udzielenia Turcji większej pożyczki na cele inwestycyjne.

Inicjatywa ta świadczy o coraz większym zainteresowaniu Anglii problemami tureckimi, przy czym jedną z głównych przyczyn tego zainteresowania jest inicjatywa Anglii, zmierzająca do osłabienia wpływów niemieckich na Bliskim Wschodzie.

Oznaki zbliżającego się kryzysu

Na rynku włókienniczym pojawiły się weksle z terminami płatności na listopad, a nawet później. — Pogarszająca się wypłacalność kupiectwa prowincjonalnego

Sfery producentów i kupców w Łodzi jak również koła włókiennicze na prowincji wskazują na nowe, w ostatnich dwóch latach nie notowane, objawy, zwiastujące **nadciąganie kryzysu finansowego we włókiennictwie.** W pierwszym rzędzie zwraca uwagę kół przemysłowych **pogorszenie się wypłacalności odbiorców,** wyrażające się w długoterminowych zobowiązanach kupieckich. O tej porze roku ubiegłego, normalnym pokryciem wekslowym na rynku włókienniczym w Łodzi były **weksle z terminami płatności na lipiec.** Weksle z terminami, przekraczającymi dwa miesiące, producenci i kupcy nie przyjmowali. Niezależnie od tego pokrycie za towar sezonowy było przeważnie gotówkowe.

Obecnie na rynku włókienniczym w Łodzi **pojawiły się weksle z terminami płatności na listopad.** Sfery kupieckie podkreślają przytym, że istnieje na rynku tendencja **do dalszego przedłużania terminów wekslowych.** W Małopolsce wschodniej pojawiły się ostatnio weksle z terminami płatności **na marzec 1939.**

Jest to zjawisko, jak podkreślaliśmy, nieznane od wielu lat, aby kredyt kupiecki wekslowy **wynosił prawie rok, kiedy jeszcze niedawno wahał się w granicach 2—3 miesięcy.** To przedłużenie się terminów weksli kupieckich jest wyrazem nie tylko przemian na odcinku finansowym, ale również przeobrażeń gospodarczych.

Sfery zainteresowane podkreślają, że jak praktyka uczy, **wszelkie kryzysy gospodarcze włókiennictwa łódzkiego rozpoczynały się w ten sposób** — przedłużaniem terminów weksli kupieckich. Jeżeli kupiec — według opinii tych sfer — za towar nabyty u producenta łódzkiego kryje wekslem 2—3 miesięcznym, jest to dowód, że istnieje pewna ciasnota gotówkowa. Kupiec spodziewa się, że w ciągu kilku tygodni potrafi z wpływów z targu bieżącego spłacić zobowiązania bieżące. Jeżeli natomiast kupiec za towar sezonowy letni wystawia producentowi weksle z terminem płatności blisko rocznym, jest to dowód, że **kupiec wogóle jest pozbawiony środków pieniężnych.**

Podobnie jak to było w r. 1929/30 kupiectwo **stara się stworzyć sztuczne pokrycie przez odwlekanie płatności zobowiązań na koniec następnego sezonu.** Metoda tą dotychczas kończyła się zawsze dla dużej rzeszy kupiectwa krachem. Charakterystyczne jest, że producenci i hurtownicy włókienniczy, zdając sobie sprawę, że długoterminowe weksle, przyjmowane od odbiorców, są dla nich wysoce niebezpieczne, **sprzedają jednak w dalszym ciągu towar na warunkach tak niekorzystnych.**

Chodzi tu o to, że wobec nagromadzenia się na składach większej ilości towarów, obawiają się, że po ukończeniu sezonu towary te będą zmuszeni sprzedać jako ramsze. Większe firmy natomiast przeważnie rezygnują z tranzakcyj o długoterminowym pokryciu. (h)

Na światowych rynkach surowca

W bawełnie spokój, w wełnie — ożywienie

Sytuacja na światowych rynkach surowcowych kształtowała się w ciągu maja, podobnie jak w kwietniu, nadal pod znakiem **tendencji zniżkowej.** Jedną z przyczyn słabej tendencji na rynku surowców jest dalszy wzrost bezrobocia i spadek koniunktury w Stanach Zjednoczonych A. P.

Na amerykańskim rynku bawełnianym, niewielkie zamówienia kontraktowe przyczyniały się do częściowego podtrzymania tendencji. Wolna podaż bawełny była niewielka, a ponieważ i z południowych Stanów towaru nadeszło niewiele, to w rezultacie tranzakcje dochodziły do skutku przy dużym popycie.

Na egipskim rynku bawełnianym, przy niektórych gatunkach, mamy do zanotowania w ciągu pierwszych tygodni maja, **dość duże ożywienie.**

Na rynku **wełny surowej,** w związku z kończącym się sezonem wełnianym w Australii i przy cenach wełny o 30 procent niższych, w porównaniu z ubiegłym sezonem, jesteśmy świadkami intensywnego zainteresowania się towarem, a nawet poważnej walki konkurencyjnej przy zakupach pomiędzy kupcami angielskimi, kontynentalnymi i japońskimi. **Duże ożywienie** zapanowało w ciągu maja również i na afrykańskim rynku wełnianym, w rezultacie czego **zapasy wełny w składach portowych uległy poważnemu zmniejszeniu.**

Pewne ożywienie, jakie zapanowało w kwietniu na światowym **rynku jedwabiu,** uległo w ciągu maja ponownemu osłabieniu. Podobnie kształtowała się sytuacja na rynku **juty.**

Również bez większych zmian kształtowała się sytuacja na rynkach lnu i konopi. (u)

Rokowania gospodarcze Polski

z Niemcami, Belgią, Węgrami, Japonią i Rumunią

W kwietniu r.b. nastąpiło rozpoczęcie **rozmów z Niemcami,** mających na celu unormowanie obrotu handlowego **z b. Austrią.**

Rokowania te obejmują ogromny kompleks zagadnień obrotu towarowego tranzytu, postanowień weterynaryjnych, rozrachunku, płatności finansowych i innych.

W końcu kwietnia przeprowadzone były **rozmowy z Belgią,** zmierzające do usunięcia niektórych trudności handlowych. Rokowania te narazie **rezultatów nie dały i będą wznowione w najbliższym czasie.**

W tym samym czasie odbyło się w Warszawie periodyczne posiedzenie komisji rządowej **polsko-szwajcarskiej dla kontroli obrotu między obu krajami.** Ponadto na uwagę zasługuje **wypowiedzenie z dniem 1 maja r. b. przez Polski Instytut Rozrachunkowy** prywatnej umowy rozrachunkowej z Agencją Żydowską, dotyczącą **obrotów towarowych i płatniczych z Palestyną.**

Rozpoczęte w początkach w Warszawie **rozmowy gospodarcze z Japonią** mają przebieg pomyślny i zakończenia ich należy się spodziewać w końcu bieżącego miesiąca. **Rokowania z Japonią** mają na celu unormowanie wymiany handlowej polsko-japońskiej.

Również pomyślnie rozwijają się **rozmowy handlowe z Węgrami,** przedmiotem których jest ustalenie kontyngentu na okres roczny oraz przeprowadzenie zmian w umowie rozrachunkowej i turystycznej.

Po dłuższych pracach przygotowawczych wyjeżdża w końcu mała delegacja handlowa **do krajów Ameryki Południowej.**

Rozmowy w Warszawie delegacji rządowej **polsko-rumuńskiej** zostały w dniu 22 b. m. zakończone.

Kwartalne posiedzenie komisji rządowej **polsko-francuskiej** odbędzie się w Paryżu w początkach czerwca r. b.

Wzrost dochodów

budżetowych w kwietniu r.b.

Dochody budżetowe w kwietniu r. b. wyniosły **ogółem 201.921 tys. zł. i są wyższe o 5,89% od dochodów kwietnia r. ub., które wynosiły 190.680 tys. zł.**

Jeśli chodzi o poszczególne pozycje dochodów, to daniny publiczne wzrosły o 9,95%, a mianowicie z 108.252 tys. zł. w r. ub. do **119.032 tys. zł. w kwietniu** r. b., monopole wpłaciły więcej o 1,51% — 56.249 tys. zł. wobec 55.408 tys. zł. w r. ub., wpłaty przedsiębiorstw wyniosły 9.270 tys. wobec 7.157 tys. zł. w r. ub. Natomiast zmniejszyły się t. zw. dochody administracyjne z 19.863 tys. w kwietniu r. ub. do 17.370 tys. zł. w roku bieżącym. W dziale danin publicznych wzrost wykazały prawie wszystkie pozycje, spadły natomiast w związku ze znaczną redukcją stawek, wpływy z podatku specjalnego, które wyniosły 8.666 tys. zł. wobec 13.948 tys. zł. w kwietniu r. ub. W szczególności podatki bezpośrednie przyniosły 70.683 tys. zł. wobec 58.436 tys. zł. w r. ub., podatki pośrednie 17.505 tys. zł. (13.628 tys. zł.), cło 12.634 tys. zł. (11.873 tys. zł.), wreszcie opłaty stemplowe 7.683 tys. zł. (8.165 tys. zł.).

Spośród monopoli — monopol tytoniowy wpłatę utrzymał w wys. zeszłorocznej, t. j. 26.500 tys. zł., zaś monopol spirytusowy wpłacił 19.518 tys. zł., t. j. o 3.460 tys. zł. więcej niż w kwietniu r. ub. Wreszcie z przedsiębiorstw państwowych — lasy wpłaciły 2.000 tys. zł., a koleje państwowe 5.000 tys. zł. wobec 4.625 tys. zł. w r. ub.

Zwiększone ogólne dochody budżetowe, zgodnie z uchwalonym budżetem pozwoliły na dokonanie zapreliminowanych wyżej w tym roku wydatków, które wyniosły 199.436 tys. zł., wobec 189.930 tys. zł. Należy zauważyć, że kwiecień bieżącego roku budżetowego zamknięty został nadwyżką w kwocie 2.485 tys. złotych.

FIRMY ŻYDOWSKIE Z CZECH I WĘGIER PRZENOSZĄ SIĘ DO TURCJI.

Pisma stambulskie donoszą, że szereg firm czechosłowackich, rumuńskich i węgierskich zwrócił się do rządu tureckiego z prośbą o pozwolenie przesiedlenia się do Turcji. Chodzi tu przede wszystkim o firmy żydowskie, które chcą na stałe osiedlić się w Turcji. Podania firm czechosłowackich, węgierskich i rumuńskich są obecnie przedmiotem badań odpowiednich władz.

Wydawnictwo „REPUBLIKA"
Sp. z ogr. odp.
Administracja w Warszawie
ul. Wierzbowa 11. tel. 310-18

Giełda pieniężna

Na dzisiejszym zebraniu giełdy walutowo-dewizowej w Warszawie tendencja dla dewiz była słabsza, zwłaszcza dla Paryża i Amsterdamu, Obroty były małe. Dalszy silny spadek korony czeskiej. Notowano: Amsterdam 292.80, Bruksela 89.40, Helsingfors 11.63, Londyn 26.27, Nowy Jork 5.30,88, Nowy Jork kabel 5.31, Oslo 132.05, Paryż 14.69 (—15). Praga 18.42 (—5), Sztokholm 135.60, Zurych 121, Bank Polski płacił za dolary amerykańskie 5.27,50, kanadyjskie 5.23, floreny holenderskie 291.80, franki francuskie 14.49, szwajcarskie 120.50, belgi belgijskie 89.15, funty angielskie 26.18, palestyńskie 25.95, guldeny gdańskie 99.75, korony czeskie 9, duńskie 116.75, norweskie 131.40, szwedzkie 131.40, liry włoskie 21.60, marki fińskie 11.25, marki niemieckie 84, niemieckie srebrne 104.

AKCJE. Na rynku akcyjnym tendencja była niejednolita, przy większych obrotach akcjami Banku Polskiego. Notowano: Bank Polski 118.50, Cukier 34, Lilpopy 75—75.50. Norblin 85, Ostrowiec 54, Starachowice 35.75—36, Haberbusch 47.75.

PAPIERY PROCENTOWE. Dla papierów procentowych tendencja była słabsza, przy większych obrotach 4 i pół proc. wewnętrzną. Notowano: 3-proc. inwestycyjna 1 em. 79.50, II em. 80.75, 4 i pół proc. wewnętrzna 65, 4-proc. konsolidacyjna 67.50—67.75, 5-proc. konwersyjna 70—70.25, 4 i pół proc. ziemskie 64.75—64.25, 4 i pół proc. ziemskie poznańskie seria „I." 63.75, 5-proc. Warszawy stare 77.25, 5-proc. Warszawy z r. 1933 r. 72.75—72.50—72.75, odcinki po 1000 zł. 73—72.75.

W obrotach prywatnych: 4-proc. dolarowa 41.25 w placeniu, Węgiel 28, Rudzki 10, 3-proc. państwowa renta ziemska odcinki po 5000 złotych 53.50, odcinki po 1000 zł. 54, odcinki po 500 złotych 57—57.50, odcinki po 100 złotych 66.50.

Z GIEŁDY ŁÓDZKIEJ

Na wczorajszym zebraniu giełdowym w Łodzi notowano:

Dolarówka 41.75, Inwestycyjna 1 em. 81.50, II emisii 82.50, Konsolidacyjna 68.00, Wewnętrzna 65.25, 5-proc. Łodzi 1933 r 65.00

Tendencja cokolwiek słabsza.

Z GIEŁDY ZBOŻOWEJ

Seradela 32.00—34.00, Rzepak ozimy 58.00—60.00. Reszta notowań bez zmiany. Tendencja spokojna.

Kursy porównawcze walorów

Warszawa, 23 maja.

Nazwa papieru	Dziś	onegdaj	Przed mies.	Przed rokiem
3% Inw. I. em	79.50	81.—	83.63	63.75
4½% Wewn	65.—	65.—	65.75	
5% Konwers.	70.25		70.50	58.75
Dolarówka			42.50	40.35
4½ L. Ziem.	64.25	64.63	64.75	53.25
5% L. Warsz. 1933	72.75	73.—	71.75	
5% L. Łódz. 1933	65.—	65.—		
Bank Polski	118.50	118.—	115.50	102.50
Lilpop	75.50	74.—		12.50
Żyrardów				39.—

NOWE MATURZYSTKI.

W prywatnym gimnazjum żeńskim im. Elizy Orzeszkowej w Łodzi odbyły się egzaminy dojrzałości. Świadectwa dojrzałości otrzymały następujące abiturientki: Bornsztajn M., Bornsztajn R., Friedman Ch., Gliksman H., Goldlust L., Goldsztejn F., Haufman M., Holcman A., Jakubowicz H., Kassman R., Kober A., Lubińska L., Malinowska W., Musiałowicz W., Nawrocka Z., Pniewska T., Rabinowicz J., Rozen M., Rozenstrauch R., Szajn D., Szejnfeld B., Szperling I., Szpigelbaum H., Sztykgold J., Tyntpulwer S., Wajchselfisz L., Wajnberg E.

* * *

W gimnazjum im. Józefa Abla W maju r. b. otrzymały świadectwa dojrzałości następujące abiturientki: Chajak H., Cygler G., Erdberg S., Grajcar Ch., Granek S., Hoberman E., Kilbert T., Łuszczanowska S., Margulis A., Najman A., Najman B., Rozner N., Rubin N., Srebrna D., Szpiro R., Wiernik J., Winer P.

SPORT

Tłoczyński pokonał jednak Stefaniego

Mediolan, 23 maja.

W poniedziałek, w drugim dniu meczu tenisowego o puchar Davisa pomiędzy Polską i Włochami dokończono grę pojedyńczą Tłoczyński — de Stefani, przerwaną w niedzielę z powodu ulewnego deszczu przy stanie 8:6, 6:4 dla Włocha.

W poniedziałek Stefani był wyraźnie niedysponowany i podobno wystąpił chory na korcie. Po wygraniu przez Tłoczyńskiego następnych dwóch setów 6:4 6:2, Stefani zrezygnował z dalszej gry, oddając w ten sposób zwycięstwo Polakowi. Tłoczyński zdobył wobec tego pierwszy punkt dla Polski.

W grze podwójnej para włoska Quintavalle — Taroni wygrała z parą polską Spychała—Tłoczyński 11:9, 2:6, 6:4, 4:6, 7:5.

We wtorek w ostatnim dniu meczu mają się odbyć pozostałe single.

Pierwsze zwycięstwo Jędrzejowskiej w Anglii

Londyn, 23 maja.

Jadwiga Jędrzejowska, która w poniedziałek rano przybyła do Londynu, stanęła odrazu po przyjeździe na korcie w międzynarodowym turnieju w Chiswick.

Przeciwniczką Polki była doskonała tenisistka chińska Gem-Hoakim. Polka odniosła łatwe zwycięstwo w stosunku 6:3, 6:1.

Anglia wyeliminowana z rozgrywek o puchar Davisa

Białogród, 23 maja.

W Zagrzebiu zakończył się w poniedziałek mecz tenisowy o puchar Davisa pomiędzy Anglią i Jugosławią. Jugosławia odniosła sensacyjne zwycięstwo w stosunku 5:0 eliminując w ten sposób Anglię z tegorocznych rozgrywek o puchar Davisa.

Dziś początek uroczystości jubileuszowych K.S. WIMA

W dniu dzisiejszym rozpoczynają się uroczystości jubileuszowe 10-lecia KS Wima, które potrwają do niedzieli włącznie.

Uroczystości dzisiejsze rozpoczną się o godzinie 12-ej od ZŁOŻENIA przez przedstawicieli klubu WIEŃCÓW na grobach zmarłych członków KS Wima.

Następnie o godz. 17-ej odbędzie się na stadionie przy ul. Rokicińskiej zbiórka członków klubu i zawodników, skąd nastąpi wymarsz wraz z orkiestrą do kościoła św. Kazimierza na Widzewie. W kościele o godz. 18-ej odbędzie się w obecności przedstawicieli władz POŚWIECENIE SZTANDARU KLUBOWEGO.

O godz. 19.15 w sali przy ul. Rokicińskiej 81 rozpocznie się uroczysta AKADEMIA JUBILEUSZOWA, w programie której odbędą się: popisy chóru „Stella" odczyt przdstawiciela Okręgowego Urzędu WF i PW, kpt. Dobrskiego, p. t. „Sport i obrona narodowa", odczyt kierownika Poradni sportowo - lekarskiej dra Frydmana pt. „Sport i zdrowie" oraz prelekcja o rozwoju klubu.

KS Wima zaprasza na uroczystości jubileuszowe wszystkich swych członków i sympatyków.

Miesiąc propagandy „Makkabi"

Proklamowany przez Zarząd Ż.K.S. „Makabi" miesiąc propagandowy znalazł żywy oddźwięk w społeczeństwie łódzkim.

Największym zainteresowaniem cieszą się zorganizowane po raz pierwszy na terenie Polski, specjalne grupy młodzieżowe dla dziewcząt i chłopców w wieku 10—16 lat p. n. „Makabi — Hacair", najmłodsi adepci sportu otrzymają wszechstronne wychowanie fizyczne (gimnastykę, gry ruchowe i sportowe, pływanie, tenis, piłka nożna, boks i t. d.) predystujące ich w przyszłości na pełnowartościowych sportowców.

RADIO

WTOREK, dnia 24-go maja 1938 r.

6.15—6.20: Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze". 6.20—6.40: Gimnastyka. 6.40—7.00: Muzyka (pł.). 7.00—7.15: Dziennik poranny. 7.15—8.00: Muzyka (płyty). 8.00—8.10: Audycja dla szkół. 8.10—11.15: Przerwa. 11.15—11.40: Audycja dla szkół: „Wycieczka do lasu" — słuchowisko w opracowaniu Stanisława Sojeckiego (z Poznania). 11.40—11.57: Edward Grieg: Koncert fortepianowy a-moll op. 16 (płyty).
11.57—12.00: Sygnał czasu z Warsz. Obserwatorium Astronom. 12.00—12.03: Hejnał z Wieży Mariackiej w Krakowie. 12.03—13.00: Audycja południowa. 13.00—14.00: Przerwa. 14.00—15.00: Melodie południa (płyty). 15.00—15.05: Poradnik sportowy lokalny. 15.05—15.10: O wszystkim po troszku. 15.10—15.27: Utwory na akordeon (pł.).
15.27—15.30: Łódzkie wiadom. giełdowe. 15.30—15.45: Wiadomości gospodarcze z Warszawy.
15.45—16.05: „Zagadka historyczna" — audycja dla dzieci starszych w oprac. Gabrieli Pauszer.
16.05—16.15: Przegląd aktualności finansowo-gospodarczych. 16.15—16.50: Koncert kameralny z Warszawy.
16.50—17.00: Pogadanka aktualna.
17.00—17.15: Śląsk nieznany turystom — odczyt, wygłosi Jan Ciahotny (z Katowic).
17.15—17.50: Potpourri w wykonaniu Zespołu Salonowego Rozgłośni Poznańskiej.
17.50—18.00: Był sobie ważka — pogadanka w opracowaniu Axela Stjerny (z Wilna).
18.00—18.10: Wiadomości sportowe.
18.10—18.15: Wiadomości sportowe lokalne.
18.15—18.25: Aktualności.
18.25—18.55: Polskie pieśniarki kabaretowe (pł.).
18.55—19.00: Odczytanie programu.
19.00—19.30: „Nieśmiertelne książki" — wieczór XVIII (ostatni) „Komedia ludzka" — Balzaka — w oprac. T. Żeleńskiego-Boya.
19.30—19.50: Recital śpiewaczy — Izjö Ikonen (Finlandia).
19.50—20.00: Pogadanka aktualna.
20.00—20.45: „Na Ludwinowie muzyczka gra" — wesoły montaż majówkowy Wł. Krzemińskiego w oprac. muz. R. Franka (z Krakowa).
20.45—20.55: Dziennik wieczorny.
20.55—21.00: Pogadanka aktualna
21.00—22.00 Koncert symfoniczny (z Wilna).
22.00—22.50: Muzyka taneczna w wyk. Małej Orkiestry P. R. pod dyr. Z. Górzyńskiego.
22.50—23.00: Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego, Przegląd pracy i Komunikat meteorologiczny.
23.00—23.30: Muzyka taneczna i piosenki (pł.).

AUDYCJE ZAGRANICZNE.

19.25 — WIEDEŃ: „Niziny" — opera d'Alberta (transm. z Opery).
19.45 — RADIO ROMANIA: Koncert symfoniczny
20.00 — KOLONIA: Koncert symfoniczny z udz. Waltera Giesekinga (fort.).
20.00 — FRANKFURT: „Der Waffenschmied" — opera Lortzinga (transm. z Teatru).
20.30 — PARIS P.T.T.: „Dawne przeboje"
20.30 — WIEŻA EIFFLA: Współczesna muzyka francuska.
20.45 — BRNO: „Szarlatan" — opera Haasa — transm. z Teatru.

Z karty żałobnej

Ś. p. inż. Paweł Rumpel

W dniu 19 maja 1938 r. rozstał się ze światem ś. p. inż. Paweł Rumpel. Ś. p. inż. Rumpel urodził się w roku 1875 w Tomaszowie Mazowieckim; szkołę średnią ukończył w Równem. Dyplom inżyniera uzyskał po ukończeniu studiów na politechnice w Koethen.

Z przemysłem włókienniczym związane jest życie Zmarłego nieprzerwanie od r. 1898. Po powrocie do kraju Zmarły oddał się pracy w przemyśle włókienniczym, wywiązując się zawsze chlubnie ze swych obowiązków. Przez szereg lat piastował stanowisko naczelnego inżyniera ruchu w zakładach przemysłowych Spółki Akcyjnej I. K. Poznański. Przez ostatnie 22 lata swego życia Zmarły pełnił obowiązki członka dyrekcji Związku Przemysłu Włókienniczego w Państwie Polskim. Na tym stanowisku oddał nieocenione usługi sprawie odrodzenia zdewastowanego podczas wojny przemysłu włókienniczego, biorąc udział w pracach specjalnych organów i komisyj powołanych w związku z ustalaniem rozmiarów strat wojennych włókiennictwa oraz w związku z całokształtem prac zmierzających do stopniowego odbudowania włókiennictwa w odrodzonym Państwie.

Gdy po pewnym czasie zaczęły pracować odbudowane po wojnie zakłady włókiennicze rozpoczął się nowy okres prac ś. p. inż. Rumpla, okres, który trwał już do końca jego życia. Jest to okres pracy zmierzającej do utrwalenia i pogłębienia pokoju socjalnego w największym ośrodku robotniczym polskiego przemysłu przetwórczego. Każdą konferencją, każdą nową umową zbiorową, każdym okólnikiem wyjaśniającym, każdą telefoniczną interwencją swoją gromadził inżynier Rumpel w ciągu 20-tu lat cegłę po cegle, z których w końcu stworzył olbrzymi acz może na pierwszy rzut oka niewidoczny gmach, który śmiało nazwać można kodeksem pracy dla przemysłu włókienniczego.

Uznały te zasługi władze Rzeczypospolitej, dekorując Zmarłego Złotym Krzyżem Zasługi. Ale jakiś tragiczny zbieg okoliczności chciał, że sam akt dekoracji przypadł niemal w przeddzień Jego śmierci. 3-go maja udekorowany został w Urzędzie Wojewódzkim, tegoż dnia przeziębił się i po 15-tu zaledwie dniach choroby uległ jej. Obok Krzyża Zasługi, który przyszedł jak gdyby zaszczytne udekorowanie trumny, zdobić będzie Jego pamięć szczere uznanie i wdzięczność współobywateli, a zwłaszcza przemysłu, który z Nim najbliżej żył i współpracował.

Materiały Bielskie DAMSKIE: na PŁASZCZE, KOSTIUMY i SUKNIE MĘSKIE: na UBRANIA i PALTA poleca:
„WŁÓKNO KRAJOWE“ wł. FRYDMAN i WINOGRAD, Piotrk. 16, fr. I. p.

Lody PINGWIN kup — bo warto.

PRZETARG.

Ubezpieczalnia Społeczna w Łodzi ogłasza przetarg na roboty wykończeniowe w budynkach mieszkalnych na terenach Sanatorium w Tuszynku pod Tuszynem, pow łódzkiego, a mianowicie:

1) roboty malarskie
2) roboty szklarskie
3) ułożenie posadzki dębowej.

Przedmiary przetargowe otrzymać można od dnia 24 maja r. b. w godzinach od 9 do 14 w Wydziale Administracyjno - Gospodarczym Ubezpieczalni, ul. Wólczańska Nr. 225 w Łodzi, gdzie również obejrzeć można warunki ogólne i warunki techniczne.

Opłata za komplet przedmiarów przetargowych wynosi:
1) na roboty malarskie złotych 5.—
2) na roboty szklarskie złotych 3.—
3) na ułożenie posadzki złotych 3.—

Wadium należy złożyć w przeddzień otwarcia rozprawy przetargowej w kasie Ubezpieczalni przy ul. Wólczańskiej Nr. 225 w Łodzi w następujących kwotach:
1) na roboty malarskie złotych 600.—
2) na roboty szklarskie złotych 150.—
3) na ułożenie posadzki dębowej złotych 500.—

Oferty przetargowe w zalakowanych kopertach z napisami:
1) „Oferta na roboty malarskie w Tuszynku“
2) „Oferta na roboty szklarskie w Tuszynku“
3) „Oferta na ułożenie posadzki w Tuszynku“

z dołączeniem dowodu złożenia wadium oraz odpisu świadectwa przemysłowego należy złożyć w Wydziale Administracyjno - Gospodarczym Ubezpieczalni do dnia 4 czerwca 1938 roku godz. 12-ej.

Rozprawa przetargowa rozpocznie się w dniu 4 czerwca r. b. o g. 13-ej.

Ubezpieczalnia zastrzega sobie prawo dowolnego wyboru oferenta, podziału zamówień między kilku oferentów, powierzenia tylko części robót oraz unieważnienia całego przetargu.

OBWIESZCZENIE O LICYTACJI.

W myśl § 83 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25.VI.1932 r. o postępowaniu egzekucyjnym Władz Skarbowych (Dz. U. R. P. Nr. 62, poz. 580) 9 Urząd Skarbowy w Łodzi podaje do ogólnej wiadomości, że dnia 25 maja 1938 roku o godzinie 10—16 w lokalach niżej wyszczególnionych celem uregulowania należności 9 Urzędu Skarbowego w Łodzi odbędzie się sprzedaż z licytacji niżej wymienionych ruchomości:

I termin:

Berkowicz Daniel, Piotrkowska 44 — przędza oszacow. . . na zł. 3.900.—
Berkowicz Henryk, Piotrkowska 44 — towar wełn. ubr., oszac. na zł. 610.—
Sobczyk A., Pomorska 40 — maszyny i meble, oszac. na zł. 2.565.—
Ginsberg Dawid, Piłsudskiego 76 — maszyny i meble oszac. na zł. 1.790.—
Lembergier K., Piramowicza 9 — meble, oszacow. . . na zł. 855.—
Grynsztajn Jakób Aron, Matejki 9 — przędza, oszacow. . . na zł. 4.900.—

Za Naczelnika Urzędu:
(—) R. RYBARKIEWICZ
Kierownik Egzekucji.

Matki

Zapisujcie swe niemowlęta do

„Kropli Mleka“

WYMOWNĄ, o miłej powierzchowności i znającą się na gospodarstwie panią dla przeprowadzenia propagandy, w sklepach spożywczych, artykułów powszechnego użytku

poszukuje poważna fabryka.

Oferty z krótkim życiorysem sub: „Krajowa Fabryka“ do Biura Ogłoszeń Fuksa, Piotrkowska 87.

4-5 pokojowe, nowoczesne mieszkanie w willi z ogrodem

wszelkimi wygodami, dla dobrze sytuowanego dyrektora firmy przemysłowej POSZUKIWANE. Kupno niewykluczone. Oferty sub: „Dzielnica willowa“ do Administracji.

LEKARZ - DENTYSTA
K. LEWKOWICZ
ŚRÓDMIEJSKA 16
przyjmuje od 10—1 i 3—8
tel. 233-08.
Dyżur całą noc

LEKARZ - DENTYSTA
B. Nusbaumowa
Przyjmuje od 5 do 8 po pol.
Piotrkowska 51
TELEF. 121-23.

DR. MED.
JAN POLAK
CHOROBY WEWNĘTRZNE i ALERGICZNE
ul. Nawrot 7
TEL. 164 21
godz. przyjęć 5—7.

DOKTÓR
H. Gutsztadt
Akuszer - Ginekolog
Zachodnia 66, telef. 129-52
przyjm. od 8—10 i od 5—7 w.

DR. MED.
I. Fajwiewicz
Zachodnia 57
(róg Śródmiejskiej)
powrócił

TANATOL tępi KARALUCHY i PRUSAKI

Potrzebny

inteligentny i zdolny POMOCNIK BUCHALTERA. Oferty do Biura Ogłoszeń Fuksa„ Piotrk. 87. dla „L. T.“

„Czystość“

przyjmuje cyklinowanie, drutowanie froterowanie oraz sprzątanie biur, pokoi. Czyszczenie szyb.
PIOTRKOWSKA 44, telefon 167-45.
Ceny konkurencyjne.

POKÓJ UMEBLOWANY

wszelkimi wygodami, telefonem, z całodziennym lub częściowym utrzymaniem do oddania, Nawrot 2, trzecia brama od rogu Piotrkowskiej, front, II piętro, mieszk. nr. 31.

Lokale

5 POKOI z kuchnią, wszelkimi wygodami, słoneczne, ciepłe do wynajęcia, Piotrkowska 161

2 POKOJE z kuchnią z wszelkimi wygodami wyremontowane. Ul. Wysoka 38 do wynajęcia od zaraz.

W WILLI w ogrodzie umeblowany pokój z oddzielnym wejściem do wynajęcia, 50 zł. i 60 miesięcznie, Gdańska nr. 94. 26

W ŚRÓDMIEŚCIU, pokój frontowy umeblowany dla pana, z wszelkimi wygodami z telefonem niekrępującym wejściem, do wynajęcia od zaraz. Wiadomość telefon 106-69

DWA POKOJE umeblowane z telefonem i wygodami do odnajęcia razem lub osobno, Piotrkowska Nr. 51 Lekarz-dentysta. 19

Uzdrowiska i letniska

KRYNICA. W znanym pełnokomfortowym pensjonacie NASZ DOM mieszka się napewno bardzo dobrze. Każdy gość jest dalszą reklamą. Mimo najwyższych świadczeń, ceny niskie. Telefon 208.

DO RABKI pensjonatu Hanemanówny wyjeżdżam z kompletem dzieci, W. Kapłanówna, Piotrkowska 94, 1—1.30 i 4—5.

Posady

ZDOLNA podręczna potrzebna do pracowni sukien, Putterman, Moniuszki 2, telefon 216-44.

POSZUKIWANA inteligentna panna (izraelitka) do 8-letniego chłopca na po południe. Dzwonić 163-66 od 10—2 i od 4—8.

POTRZEBNY woźny do Zakładu Fryzjerskiego, Piotrkowska 69 .

POTRZEBNY pracownik fryzjerski damsko-męski na wyjazd. Wiadomość Łaziczak, Zachodnia 28.

KELNERKA, rutynowana poszukiwana. Kawiarenka Teatralna, Piotrkowska 67, godz. 15—16.

POTRZEBNA zdolna podręczna do pracowni sukien, Piotrkowska Nr. 114, m. 18.

POTRZEBNY fryzjer zdolny, damski lub fryzjerka na stałe. Pomorska 86.

TECHNIK TKACKI, majster snowalni i krochmalarni poszukuje pracy. Pracował w pierwszorzędnych przedsiębiorstwach bawełnianych. Łask. zgłoszenia sub. „K. S.“ do Administracji „Republiki“.

KINO **TON** Kopernika 16. tel. 140-72.

Dziś premiera! Ulubienica milionów, mistrzyni świata na łyżwach SONIA HENIE w szampańskiej komedii p. t.

„Książę X“

Bogata wystawa! Wspaniały balet rosyjski. Początek seansów w dni powszednie o godz. 4-ej, w niedziele i święta o godz. 12-ej.

DOKTOR
W. BALICKA
Sienkiewicza 52
(róg Nowrot)
Nr. tel. 194-03
POWRÓCIŁA
Choroby skórne i weneryczne
przyjmuje od 6—8 wiecz.

DR. MED.
AL. KOPCIOWSKI
Piotrkowska 8
Telefon 232-55.
przyjmuje od godz. 1.30 — 2.30 i od godz. 7—8.

DR. MED.
S. Kantor
Specj. CHOR. SKÓRNYCH I WENERYCZNYCH
ul. PIOTRKOWSKA 90
Telef. 129-45.
Przyjmuje od 8—2 i od 6—9 wiecz w niedziele i święta od 8—2 po poł.

Dr. Praport
Ginekolog i Chirurg
Gdańska 93 telef. 17-837
przyjm. od 3—8 wiecz.
W LECZNICY ZGIERSKA 24
od 10—1 po poł.

DR. MED.
TREPMAN
specjalista chorób wenerycznych, skórnych, moczopłciowych
Zawadzka 6 tel. 234-12
przyjmuje od 8—11, 2—4 i 6—9 wiecz

KOLUMNA
w miesiącach letnich
Dr. med. Rosencweig
CHOR. DZIECI.
Ordynuje we willi własnej dawniej Zabr, ul. Kolejowa. tel. 8.

Kupno i sprzedaż

ZIEMIA ładna, 2 morgi gliny obok cegielni Pana Keniga na Obywatelskiej, do sprzedania, albo zamiana na mały domek w centrum miasta, Radwańska Nr. 4, mieszk. Nr. 6.

SPRZEDAM kredens orzechowy, stół okrągły, 5 krzeseł, 1 fotel i tapczan orzechowy, Zawadzka 23, m. 51.

PŁASZCZE impregnowane i jedwabne w dużym wyborze poleca „Moderne“, Piotrkowska 10, fr. II p. 12

Rozmaite

FRANCUSKI dla wyjeżdżających na studia. Gruntownie, prędko. 173-13.

SPÓLNIKA do fabryki poszukuje. — Oferty sub: „25000“.

STANISŁAWA Nowogórska zgubiła legitymację wydaną z firmy I. K. Poznański w Łodzi.

ZAGINĄŁ weksel na zł. 100.— płatny 15 września 1938 r. z wystawieniem S. Salomonowicz, żyrant S. Rybak. — Weksel unieważniam. S. Rybak.

RUDOLF Spilman, Ksawerów 21, zagubił los loteryjny Klasy 4. Nr. 11608 oraz portmonetkę. Znalazca proszony o zwrot pod wskazanym adresem.

KINO-TEATR
PRZEDWIOŚNIE
Żeromskiego 74-76
tel. 129-88
DOJAZD TRAMWAJAMI 5, 6, 0 i 8 do rogu KOPERNIKA i ŻEROMSKIEGO
DZIŚ PREMIERA!

Gwiazda Gwiazd, urocza Szwedka druga Greta Garbo

ZARAH LEANDER

w swym pierwszym rewelacyjnym filmie

„PREMIERA“

Następny program: „ROK 1914“ z Jadwigą Smosarską.

Ceny miejsc: I m. 1.09, II m. 90 gr., III m. 50 gr. Kupony ulgowe po 70 gr. z prawem zajmowania dowolnych miejsc. W niedziele i święta nieważne. Początek w dni powszednie o godz. 4-ej, w niedziele i święta o godz. 12-ej.

Redakcja i Administracja, Piotrkowska 49. — Godziny przyjęć Redakcji od godz. 17 do 19. — Telefony: Administracja: 122-14. Redakcja: Sekretarjat Redakcji 127-24. dział miejski: 133-23; dział gospodarczy: 211-66; dział sportowy: 18-444; sekretarjat nocny 136-43. Tłocznia — 180-80. Konto P. K. O. Wydawnictwo „Republika“: 68-148 i 600-620.

PRENUMERATA „REPUBLIKI“ w Łodzi zł. 4.—, za odnoszenie do domu 40 gr. miesięcznie; z przesyłką pocztową w Polsce zł. 5.—. „Republika“ i „Express“ w Łodzi z odnoszeniem do domu zł. 7.— miesięcznie. Konto rozrachunkowe Łódź I, konto Nr. 4.

OGŁOSZENIA: Powierzchnia stronicy 420 mm. X 280 mm. Stronica tekstowa dzieli się na 4 szpalty po 70 mm. Strona ogłoszeń zwykłych dzieli się na 10 szpalt po 28 mm.

CENY OGŁOSZEŃ: Zwyczajne 12 gr. za wiersz mm. W tekście — 50 gr. za wiersz mm. Na stronie I — zł. 2 za wiersz mm. Nekrologi — 40 gr. za wiersz mm. Zaręczynowe i zaślubinowe w tekście zł. 10. Adwokackie ryczałtem zł. 25.— Drobne za słowo 15 gr. najmniej zł. 1.50; poszukiwanie pracy za słowo 10 gr., najmniej zł. 1.20. Opisowe w tekście redakcyjnym zł. 2 za milimetr. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. Ogłoszenia fantazyjne i tabelaryczne 25 proc. drożej. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada. —

Słuszne reklamacje będą uwzględniane, o ile wniesione będą najpóźniej w ciągu tygodnia od ukazania się pierwszego ogłoszenia lub niezwłocznie po ukazaniu się drugiego z rzędu ogłoszenia tej samej treści co pierwsze. — Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia nie upoważniają do żądania zwrotu zapłaty lub powtórzenia ogłoszenia.

Za wydawcę: Wydawn. „Republika“ Sp. z ogr. odp. Stefan Dymek. — Redaktor odp. Stefan Dymek. Druk „Republiki“ w Łodzi, Piotrkowska 49 i 64.